

Nota van zienswijzen
ontwerp
omgevingsvergunning
Zonnepanelenpark Leemdijk

Nota van zienswijzen ontwerp omgevingsvergunning Zonnepanelenpark Leemdijk

In vet en cursief de aanpassingen d.d. 16 juni 2017 (alleen op deze samenvattende bladzijden vet en cursief gemaakt).

Conclusie en overzicht aanpassingen

Onder 1e:

In de ruimtelijke onderbouwing wordt een aanvullende tekst opgenomen over het gewijzigd vastgestelde provinciaal beleid en dat het voorliggende plan hieraan voldoet. (De exacte wijziging van de tekst staat hieronder opgenomen.)

Onder 1f:

In de ruimtelijke onderbouwing zal in paragraaf 3.3. opgenomen worden dat de gemeente beleid voor grondgebonden zonnepanelen heeft vastgesteld en dat het voorliggende plan hieraan voldoet.

Onder 1b en 2c:

Het punt leidt tot aanpassing van het plan, in die zin dat in de voorwaarden van de vergunning zal worden opgenomen dat er een grondwal met gras erop om de panelen heen aangelegd wordt, met uitzondering van de plek van het toegangshek. Doel hiervan is om het zicht op de panelen te verminderen. Door de hoogte laag maar wel iets hoger dan de panelen te houden, blijft het open karakter van het landschap gewaarborgd (zie bijlage 4 met sfeerimpressies).

Onder 2f:

Het punt leidt tot aanpassing van het plan, in die zin dat in de vergunning een voorwaarde opgenomen zal worden dat het gaat om een instandhoudingstermijn van 20 jaar na vergunningverlening. In deze periode zit de periode van aanleg, en verwijdering van de installatie en is rekening gehouden met de periode dat er subsidie ontvangen wordt (15 jaar). Na deze periode dient het agrarische gebruik weer hersteld te worden conform de geldende agrarische bestemming. Daartoe dienen de zonnepanelen, de transformatorgebouwen en andere bijkomende bouwwerken verwijderd te worden en verwijderd te blijven.

Vanwege de gewijzigde inzichten over de omvang en hoogte van de transformatorgebouwen is de volgende afweging gemaakt (zie ook het raadsvoorstel van 16 juni 2017).

Onder 1a bij reactie gemeente toegevoegd:

Aanleiding heroverwegen raadsvoorstel

Het college van burgemeester en wethouders heeft de raad voorgesteld in te stemmen met de nota zienswijzen en een verklaring van geen bedenkingen af te geven over het project. De commissie Ruimte en Groente heeft op 10 mei 2017 ingestemd met het voorstel en het als hamerstuk aan de raad aangeboden. Hierna zijn nieuwe feiten en omstandigheden

bekend geworden die het college aanleiding hebben gegeven de raad voor te stellen het raadsvoorstel van de agenda te halen. Doel is om een zorgvuldige belangenafweging te maken vanwege deze nieuwe feiten en een heroverweging van het raadsvoorstel te kunnen maken. Deze belangenafweging heeft plaatsgevonden, en is hieronder verwoord.

Nieuwe feiten en omstandigheden

De nieuwe feiten zijn als volgt bekend geworden. Naast de omgevingsvergunning voor het afwijken van het bestemmingsplan is een vergunning voor onder meer het onderdeel bouw nodig. Deze laatste kan verleend worden na afgifte van de eerstgenoemde vergunning. Het college bereidt op dit moment de aanvraag voor deze vergunning bouw voor en daarbij zijn nieuwe feiten en omstandigheden bekend geworden. Bij de destijds ingediende aanvraag omgevingsvergunning voor het afwijken van het bestemmingsplan gingen wij uit van een maximale benodigde hoogte van de transformatorgebouwen van 1,2 meter. Met de ons nu bekende informatie is het nodig dat deze hoogte vanwege landelijke eisen van Enexis naar boven aangepast wordt. Ook gingen wij uit van twee transformatorgebouwen, maar in de gekozen uitvoering moeten dit er drie zijn.

Opties transformatorgebouwen

Hiervoor zijn meerdere opties aanwezig, allen met het doel ongeveer 6 MvA te kunnen verwerken. Daarbij dienen wij rekening te houden met de landelijke eisen die Enexis aan een dergelijk transformatorgebouw stelt zoals toegankelijkheid van het gebouw en de benaderbaarheid van het gebouw op een terrein bij calamiteiten. Een eerste optie is het bouwen van één gebouw van ca. 3,8 meter hoog en 30 m² groot in combinatie met twee compactere gebouwtjes van zo'n 2 meter hoog en 6 m². Een tweede optie is het bouwen van drie gebouwen van 2,20 meter hoog en zo'n 8 m².

Keuze optie

Wij hebben een afweging gemaakt van deze opties. Daarbij hebben wij zoveel mogelijk rekening gehouden met het karakter van het open landschap en het beperken van overlast vanwege het zicht op de gebouwen door omwonenden. Wij kiezen daarom voor de optie van de drie kleinere en lagere gebouwtjes. De redenen hiervoor zijn dat

- de lagere gebouwtjes beter passen in het relatief open landschap;*
- de gebouwtjes minder hoog boven de grondwal om het zonnepanelenpark uitsteken en daardoor minder zichtbaar zijn;*
- door de beperkte hoogte een afscherming van de transformatorgebouwen beter mogelijk is en het zicht op de gebouwen grotendeels weg te nemen door hetzij de grondwal op bepaalde plekken te verhogen, hetzij door op bepaalde plekken op de grondwal lichte begroeiing aan te brengen;*
- daarbij zullen wij de gebouwtjes in donkere kleurstelling maken, waardoor deze minder opvallen in het landschap.*

Plek gebouwen op perceel

Voor de plaatsbepaling van de transformatorgebouwen hebben wij ook een belangenafweging gemaakt. Vanwege mogelijke geluidsemissie vanuit de transformatorgebouwen houden wij een afstand van minimaal 30 meter tot omliggende woningen aan. Ook dienen wij rekening te houden met de belangen van Enexis, zoals een goede bereikbaarheid van de gebouwen en in geval van calamiteiten een ligging zo dicht

mogelijk bij de openbare weg. Ten derde hebben wij rekening gehouden met het open landschap. Wij hebben er dan ook voor gekozen om de drie gebouwen te plaatsen aan de zuidoost kant van het perceel ten noorden van de weg Leemdijk, nabij de toegangsweg van het park, achter de grondwal. We kiezen er bewust voor om ze bijvoorbeeld niet te plaatsen in het midden van het perceel tussen de zonnepanelen of achterop het perceel. Hiermee zijn ze goed toegankelijk voor Enexis, vallen ze deels of geheel weg achter de grondwal en door ze alle drie bij elkaar te plaatsen zijn de gebouwen niet verspreid maar geconcentreerd aanwezig. Wij merken daarbij op dat wij er bewust voor hebben gekozen om deze transformatorgebouwen niet te plaatsen in de berm naast de weg Leemdijk of tussen de sloot en de grondwal, of voor het hekwerk van de toegangsweg zoals Enexis het liefst had gehad, omdat anders het zicht op de gebouwen volledig aanwezig was geweest.

Vergunningvrij

Wij merken daarbij op dat deze vergunningvrij had kunnen worden gebouwd als er sprake zou zijn geweest van een openbare nutsvoorziening (van minder dan 3 meter hoog en minder dan 15 m²). Aangezien de voorziening niet voor openbaar nut is, maar voor een enkel commerciële project zijn deze niet vergunningvrij te bouwen. Wel geeft het aan dat het landelijk gezien gaat om gebouwen van een beperkte omvang en invloed op de omgeving.

Overleg provincie

Over de voorgenomen wijziging van de gebouwen is ambtelijk gesproken met de provincie Drenthe. Er is onder voorwaarden ingestemd met de voorgenomen wijzigingen.

Overleg indieners zienswijzen

Ook heeft overleg plaats gevonden met de indieners van de zienswijzen. De eerste indiener heeft aangegeven in te kunnen stemmen met de hogere transformatorgebouwen, omdat de hoogte niet zozeer zijn bezwaar oplevert, maar vooral het hele zonnepark op zich. De tweede indiener heeft er niet mee ingestemd en een uitnodiging voor een gesprek niet aangenomen, maar wel schriftelijk gereageerd. Men wil geen gesprek omdat het te kort dag is voor een gesprek, de burgemeester er niet bij wil zijn, het park gerealiseerd zal worden ondanks ernstige bezwaren van indiener, en het college niet bereid zou zijn indiener op andere manieren tegemoet te komen. Zo stelt men dat voorstellen van indiener stuiten op onmogelijkheden van landschappelijke inpassing (hoogte grondwal, beplanting), terwijl een aanzienlijke aanpassing van de hoogte van de bebouwing voor dezelfde landschappelijke inpassing geen problemen oplevert. De gesprekken leveren volgens indiener niets op. In andere woorden, men wil graag een grondwal die zodanig hoog is dat er totaal geen zicht meer is op de zonnepanelen en de transformatorgebouwen, oftewel een grondwal van overal ca 2,50 meter.

Reactie op bezwaar indiener zienswijze

Hierover kunnen wij het volgende aangeven. Ondanks dat een gesprek over de belangen van indiener op dit moment niet heeft plaatsgevonden, staan wij nog steeds open voor een dergelijk gesprek. Het college is van mening dat voldoende rekening is gehouden met de belangen van omwonenden. Zo is ervoor gekozen om niet een transformatorgebouw te plaatsen van bijna vier meter hoog en twee gebouwen van twee meter hoog, maar voor

drie gebouwen van 2,20 meter. Hiermee is er minder impact op de omgeving te verwachten.

Ten tweede is er voor gekozen om het zicht op de gebouwen geheel of gedeeltelijk te ontnemen door hetzij een gedeeltelijk hogere grondwal hetzij voor groenelementen te plaatsen. Vanwege het open landschap is het niet wenselijk om de grondwal overal een hoogte van zo'n 2 a 2,50 meter te geven. Hiermee zou de provincie ook niet ingestemd hebben. De voorliggende keuze is dan ook een tegemoetkoming aan bezwaren van indiener en tegelijk een optie die door het landschap gedragen wordt.

Ten derde zullen de gebouwen een donkere kleurstelling krijgen en minder opvallen in het landschap.

Ten vierde is ervoor gekozen de gebouwen achter en niet voor de grondwal te plaatsen waardoor het zicht op de gebouwen al sterk verminderd wordt.

Ten vijfde is sprake van een perceel aansluitend aan een bedrijventerrein waardoor enige relatief lage bebouwing niet detoneert in de omgeving. Door de transformatorgebouwen zo dicht mogelijk bij de bestaande bedrijfsbebouwing aan de Leemdijk te plaatsen ontstaat er aansluiting bij deze bestaande uitstraling van de omgeving.

Conclusie

Concluderend is het verhogen van de hoogte en het aantal gebouwen, rekening houdende met alle belangen, passend in een goede ruimtelijke ordening. Wij stellen dan ook voor dat uw raad instemt met deze wijziging en een verklaring van geen bedenkingen voor het zonnepanelenpark afgeeft. Wij passen de ruimtelijke onderbouwing hierop aan.

Naar aanleiding van het gesprek tussen omwonenden en de gemeente op 27 juni 2017 is een wijziging in de ruimtelijke onderbouwing gemaakt. De wijziging is dat er een ruimere aanduiding is opgenomen voor de locatie van de transformatorgebouwen en een ruimere aanduiding voor de locatie van de entree. Dit geeft het college ruimte om op een later tijdstip te beslissen waar de gebouwen en entree precies zullen komen.

Onder 1c bij reactie gemeente, toegevoegd: Dit geldt ook voor de grotere transformatorgebouwen van ca. 8 m².

Onder 1g, bij reactie gemeente, toegevoegd: Ook bij het afwegen van een gewijzigde hoogte en omvang van de transformatorgebouwen is rekening gehouden met de belangen van omwonenden. Om een zorgvuldige afweging van alle belangen mogelijk te maken is het raadsvoorstel van de agenda van 8 juni gehaald en met aanvullingen, via de commissie Ruimte en Groen van 19 juni 2017, aan de raad aangeboden voor behandeling begin juli 2017. Daarbij is aangeboden om met de omwonenden in gesprek te gaan over deze wijziging, hiervan is vooralsnog geen gebruik gemaakt.

Onder 1e bij reactie gemeente, over het overleg met de provincie, toegevoegd: en mei 2017

Onder 2c bij reactie gemeente: Vanwege de gewijzigde inzichten over de omvang en hoogte van de transformatorgebouwen is in het raadsvoorstel van 16 juni 2017 gemotiveerd aangegeven dat ook in het geval van de transformatorgebouw met een hoogte van maximaal 2,20 meter en ca 8 m² er sprake is van een goed woon- en

leefklimaat. Het verhogen van de grondwal in de nabijheid van de transformatorgebouwen tot maximaal 2,50 meter draagt hier nadrukkelijk aan bij. Telefonisch heeft indiener van de zienswijze aangegeven met deze wijziging op zichzelf geen problemen te hebben.

Bijlage 3b dwarsdoorsneden geactualiseerd met hogere grondwal ter plaatse van hogere transformatorgebouwen

Bijlage 4, bij inleiding toegevoegd: Overigens zijn sommige impressies niet meer helemaal kloppend wegens de wijzigingen van de grondwal door de hogere transformatorgebouwen. De plaatjes geven echter wel een impressie van de sfeer. Het aanpassen van de plaatjes was op korte termijn niet meer mogelijk en daarnaast zijn de bestaande impressies te kostbaar om helemaal weg te laten dan wel aan te laten passen.

Bijlage 5, toegevoegd, inspraakreactie omwonenden in commissie Ruimte en Groen d.d. 19/6/17.

Bijlage 6, toegevoegd, verslag gesprek omwonenden met gemeente d.d. 27/6/17.

Aanleiding

Bij besluit van 15 juli 2015 heeft het college van burgemeester en wethouders de ontwerp omgevingsvergunning Zonnepanelenpark vastgesteld. De ontwerp omgevingsvergunning heeft, in het kader van zienswijzen, van 30 juli 2015 gedurende zes weken ter inzage gelegen.

Zienswijzen

Zienswijzen op de ontwerp omgevingsvergunning Zonnepanelenpark zijn ingekomen van de volgende instanties, verenigingen, bedrijven en personen:

1. De Haan Advocaten, namens:

- de heer B. Bosman en de heer D.M. Pinxterhuis, wonende te (9422 CL) Smilde aan de Leemdijk 14-e;
- de heer J. Tuin en mevrouw H. Tuin, wonende te (9422 CL) Smilde Leemdijk 2-a;
- de heer P. van den Heuvel, wonende te (9422 CL) Smilde aan de Leemdijk 15;
- de heer G. Schreuder en mevrouw B.B. Grootbleumink, wonende te (9422 CL) Smilde aan de Leemdijk 2-d.

2. de heer W. Boerma en mevrouw E.L. Eleveld, wonende te (9422 CE) Smilde aan de Rijksweg 77.

Ontvankelijkheid

De wet schrijft een aantal eisen voor het indienen van een zienswijze voor. Alle zienswijzen zijn binnen de daarvoor gestelde termijn naar voren gebracht. De zienswijzen zijn voorzien van een omschrijving van het bezwaarde besluit en argumentatie. Alle zienswijzen zijn voorzien van naam, adres en woonplaats. Alle zienswijzen zijn ondertekend. Hiermee is voldaan aan de wettelijk voorgeschreven voorwaarden voor het indienen van een zienswijze.

Een gespreksverslag van de gesprekken met indieners van de zienswijzen is als bijlage bij deze nota gevoegd.

Zienswijzen en reactie op zienswijzen

De zienswijzen worden hieronder afzonderlijk beschreven en beantwoord. Wanneer de zienswijze leidt tot een aanpassing of wijziging van het besluit zal dit direct onder de betreffende zienswijze worden aangegeven met de opmerking 'Aanpassingsvoorstel'.

1. Zienswijze Leemdijk 2-a, 2-d, 14-e en 15

a. Uitzicht en waardevermindering woongenot

Indieners zijn van mening dat de realisatie van een zonnepanelenpark tot aanzienlijke verslechtering van de directe woonomgeving zal leiden. Er is nu sprake van vrij uitzicht over de agrarische gronden, dit zal na de realisatie van het zonnepanelenpark niet meer het geval zijn door het plaatsen van zonnepanelen met een sterk industrieel karakter. Het zal de kenmerkende openheid van het landschap ernstig doorbreken en kan niet als landschappelijk inpasbaar worden gezien. Dit zal waardevermindering van hun woningen tot gevolg hebben en uiteindelijk zelfs leiden tot het niet meer verkoopbaar zijn van de woningen. Men geeft dan ook aan aanspraak te zullen maken op een planschadevergoeding. Met al deze belangen is geen rekening gehouden en dus is het besluit niet met de vereiste afweging van alle belangen tot stand gekomen, aldus indieners.

Reactie gemeente

De beoogde kavel heeft op dit moment een agrarische bestemming en wordt ook als zodanig gebruikt. Op dit moment worden er gewassen geteeld. Op het moment dat er zonnepanelen van één meter hoog gebouwd worden, zal het uitzicht inderdaad veranderen. De wijziging is echter zodanig dat er geen sprake is van een onevenredige nadelige wijziging van het uitzicht en wel om de volgende redenen:

Bovendien hebben wij de gevolgen van de verandering van het uitzicht zoveel mogelijk beperkt. De zonnepanelen worden maximaal één meter hoog, de transformatorgebouwen maximaal 1,2 meter hoog. Over het ontwerp besluit is overleg gevoerd met de provincie ten aanzien van de landschappelijke inpassing. Er is gekozen voor een erfscheiding middels (verbrede) watergangen in plaats van hekwerken om het perceel heen, met uitzondering van de toegangsweg vanaf de Leemdijk, waar wel een hekwerk komt te staan. Hiermee en met de beperkte hoogte van de panelen is aangesloten op het landschappelijke open karakter van het gebied. Daarnaast heeft het waterschap ingestemd met de verbreding van de sloten als landschappelijke inpassing. Tegelijk is dit ook een functie die zorgt voor voldoende afwateringscapaciteit vanwege de erfverharding. Voor het verbreden en aanleggen van de sloten is ook een watervergunning verleend.

Daarnaast kunnen er op dit moment ook bouwwerken geen gebouw zijnde van maximaal 5 meter hoog gerealiseerd worden op het agrarische terrein. Ook zijn er bij recht toegestaan bijvoorbeeld blaastunnels van 1,2 meter hoog of gewassen die per jaar gedurende enige tijd het uitzicht wegnemen, zoals maïs. Deze gebouwen en gewassen beperken het uitzicht vanuit de woningen nu ook.

Ook is er sprake van tijdelijk gebruik van de kavel voor zonnepanelen. Het toegestane gebruik zal na uiterlijk 20 jaar terugvallen op de geldende agrarische bestemming. Daarmee

ontstaat geen permanente verandering van het uitzicht. We nemen hiertoe ook een instandhoudingsvoorwaarde op in de vergunning.

De gemeente heeft ook een belang bij het realiseren van duurzame energie. Door energie op te wekken middels zonnepanelen wil de gemeente bijdragen aan het opwekken van groene stroom. Dit belang is meegenomen in de afweging van alle belangen.

Overigens bestaat er geen recht op een blijvend vrij uitzicht. Voor een in planologisch opzicht verslechterde situatie heeft de wetgever ex artikel 6.1 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) een regeling voor een tegemoetkoming van planschade in het leven geroepen. Hiervan kan indiener van de zienswijze indien gewenst ook om verzoeken.

Concluderend is dat er geen verslechtering van de situatie zal optreden door de realisatie van de zonnepanelen. Bovendien komt aan de aantasting van het uitzicht van de indieners geen doorslaggevende betekenis toe. Het belang van het exploiteren van een zonnepanelenpark voor duurzame energie weegt zwaarder dan het belang van indieners bij het behoud van uitzicht. Om dezelfde redenen zijn wij van mening dat wat betreft de eventueel nadelige invloed van het plan op de waarde van de percelen van indieners, er geen grond bestaat voor de verwachting dat die waardevermindering zodanig zal zijn dat wij bij de afweging van de belangen hieraan een groter gewicht hadden moeten toekennen. Het staat belanghebbenden in beginsel vrij om een verzoek tot planschadevergoeding in te dienen, dit staat het verlenen van de omgevingsvergunning echter niet in de weg.

Er is naar aanleiding van het gesprek met indieners van de zienswijze, en van het gesprek met de indieners van de andere zienswijze aanvullend het volgende aan te geven. Onderzocht is of het een optie is om rondom de opstelling van de panelen een grondwal met gras erop aan te leggen die iets hoger is dan de opstelling van de panelen. De gemeente gaat dit onderzoeken.

Dit is gedaan en het voorstel is om inderdaad een qua hoogte beperkte grondwal met gras erop als voorwaarde bij de uitvoering van het plan op te nemen met uitzondering van de plek van het toegangshek om zo het zicht op de panelen te beperken en het bestaande uitzicht daarmee zoveel mogelijk in stand te laten (zie bijlage 4 met sfeerimpressies).

Vanwege de gewijzigde inzichten over de omvang en hoogte van de transformatorgebouwen is de volgende afweging gemaakt (zie ook het raadsvoorstel van 16 juni 2017).

Aanleiding heroverwegen raadsvoorstel

Het college van burgemeester en wethouders heeft de raad voorgesteld in te stemmen met de nota zienswijzen en een verklaring van geen bedenkingen af te geven over het project. De commissie Ruimte en Groente heeft op 10 mei 2017 ingestemd met het voorstel en het als hamerstuk aan de raad aangeboden. Hierna zijn nieuwe feiten en omstandigheden bekend geworden die het college aanleiding hebben gegeven de raad voor te stellen het raadsvoorstel van de agenda te halen. Doel is om een zorgvuldige belangenafweging te maken vanwege deze nieuwe feiten en een heroverweging van het raadsvoorstel te kunnen maken. Deze belangenafweging heeft plaatsgevonden, en is hieronder verwoord.

Nieuwe feiten en omstandigheden

De nieuwe feiten zijn als volgt bekend geworden. Naast de omgevingsvergunning voor het afwijken van het bestemmingsplan is een vergunning voor onder meer het onderdeel bouw nodig. Deze laatste kan verleend worden na afgifte van de eerstgenoemde vergunning. Het college bereidt op dit moment de aanvraag voor deze vergunning bouw voor en daarbij zijn nieuwe feiten en omstandigheden bekend geworden. Bij de destijds ingediende aanvraag omgevingsvergunning voor het afwijken van het bestemmingsplan gingen wij uit van een maximale benodigde hoogte van de transformatorgebouwen van 1,2 meter. Met de ons nu bekende informatie is het nodig dat deze hoogte vanwege landelijke eisen van Enexis naar boven aangepast wordt. Ook gingen wij uit van twee transformatorgebouwen, maar in de gekozen uitvoering moeten dit er drie zijn.

Opties transformatorgebouwen

Hiervoor zijn meerdere opties aanwezig, allen met het doel ongeveer 6 MvA te kunnen verwerken. Daarbij dienen wij rekening te houden met de landelijke eisen die Enexis aan een dergelijk transformatorgebouw stelt zoals toegankelijkheid van het gebouw en de benaderbaarheid van het gebouw op een terrein bij calamiteiten. Een eerste optie is het bouwen van één gebouw van ca. 3,8 meter hoog en 30 m² groot in combinatie met twee compactere gebouwtjes van zo'n 2 meter hoog en 6 m². Een tweede optie is het bouwen van drie gebouwen van 2,20 meter hoog en zo'n 8 m².

Keuze optie

Wij hebben een afweging gemaakt van deze opties. Daarbij hebben wij zoveel mogelijk rekening gehouden met het karakter van het open landschap en het beperken van overlast vanwege het zicht op de gebouwen door omwonenden. Wij kiezen daarom voor de optie van de drie kleinere en lagere gebouwtjes. De redenen hiervoor zijn dat

- de lagere gebouwtjes beter passen in het relatief open landschap;
- de gebouwtjes minder hoog boven de grondwal om het zonnepanelenpark uitsteken en daardoor minder zichtbaar zijn;
- door de beperkte hoogte een afscherming van de transformatorgebouwen beter mogelijk is en het zicht op de gebouwen grotendeels weg te nemen door hetzij de grondwal op bepaalde plekken te verhogen, hetzij door op bepaalde plekken op de grondwal lichte begroeiing aan te brengen;
- daarbij zullen wij de gebouwtjes in donkere kleurstelling maken, waardoor deze minder opvallen in het landschap.

Plek gebouwen op perceel

Voor de plaatsbepaling van de transformatorgebouwen hebben wij ook een belangenafweging gemaakt. Vanwege mogelijke geluidsemissie vanuit de transformatorgebouwen houden wij een afstand van minimaal 30 meter tot omliggende woningen aan. Ook dienen wij rekening te houden met de belangen van Enexis, zoals een goede bereikbaarheid van de gebouwen en in geval van calamiteiten een ligging zo dicht mogelijk bij de openbare weg. Ten derde hebben wij rekening gehouden met het open landschap. Wij hebben er dan ook voor gekozen om de drie gebouwen te plaatsen aan de zuidoost kant van het perceel ten noorden van de weg Leemdijk, nabij de toegangsweg van het park, achter de grondwal. We kiezen er bewust voor om ze bijvoorbeeld niet te plaatsen in het midden van het perceel tussen de zonnepanelen of achterop het perceel. Hiermee zijn ze goed toegankelijk voor Enexis, vallen ze deels of geheel weg achter de grondwal en door

ze alle drie bij elkaar te plaatsen zijn de gebouwen niet verspreid maar geconcentreerd aanwezig. Wij merken daarbij op dat wij er bewust voor hebben gekozen om deze transformatorgebouwen niet te plaatsen in de berm naast de weg Leemdijk of tussen de sloot en de grondwal, of voor het hekwerk van de toegangsweg zoals Enexis het liefst had gehad, omdat anders het zicht op de gebouwen volledig aanwezig was geweest.

Vergunningvrij

Wij merken daarbij op dat deze vergunningvrij had kunnen worden gebouwd als er sprake zou zijn geweest van een openbare nutsvoorziening (van minder dan 3 meter hoog en minder dan 15 m²). Aangezien de voorziening niet voor openbaar nut is, maar voor een enkel commerciële project zijn deze niet vergunningvrij te bouwen. Wel geeft het aan dat het landelijk gezien gaat om gebouwen van een beperkte omvang en invloed op de omgeving.

Overleg provincie

Over de voorgenomen wijziging van de gebouwen is ambtelijk gesproken met de provincie Drenthe. Er is onder voorwaarden ingestemd met de voorgenomen wijzigingen.

Overleg indieners zienswijzen

Ook heeft overleg plaats gevonden met de indieners van de zienswijzen. De eerste indiener heeft aangegeven in te kunnen stemmen met de hogere transformatorgebouwen, omdat de hoogte niet zozeer zijn bezwaar oplevert, maar vooral het hele zonnepark op zich.

De tweede indiener heeft er niet mee ingestemd en een uitnodiging voor een gesprek niet aangenomen, maar wel schriftelijk gereageerd. Men wil geen gesprek omdat het te kort dag is voor een gesprek, de burgemeester er niet bij wil zijn, het park gerealiseerd zal worden ondanks ernstige bezwaren van indiener, en het college niet bereid zou zijn indiener op andere manieren tegemoet te komen. Zo stelt men dat voorstellen van indiener stuiten op onmogelijkheden van landschappelijke inpassing (hoogte grondwal, beplanting), terwijl een aanzienlijke aanpassing van de hoogte van de bebouwing voor dezelfde landschappelijke inpassing geen problemen oplevert. De gesprekken leveren volgens indiener niets op. In andere woorden, men wil graag een grondwal die zodanig hoog is dat er totaal geen zicht meer is op de zonnepanelen en de transformatorgebouwen, oftewel een grondwal van overal ca 2,50 meter.

Reactie op bezwaar indiener zienswijze

Hierover kunnen wij het volgende aangeven. Ondanks dat een gesprek over de belangen van indiener op dit moment niet heeft plaatsgevonden, staan wij nog steeds open voor een dergelijk gesprek. Het college is van mening dat voldoende rekening is gehouden met de belangen van omwonenden. Zo is ervoor gekozen om niet een transformatorgebouw te plaatsen van bijna vier meter hoog en twee gebouwen van twee meter hoog, maar voor drie gebouwen van 2,20 meter. Hiermee is er minder impact op de omgeving te verwachten. Ten tweede is er voor gekozen om het zicht op de gebouwen geheel of gedeeltelijk te ontnemen door hetzij een gedeeltelijk hogere grondwal hetzij voor groenelementen te plaatsen. Vanwege het open landschap is het niet wenselijk om de grondwal overal een hoogte van zo'n 2 a 2,50 meter te geven. Hiermee zou de provincie ook niet ingestemd hebben. De voorliggende keuze is dan ook een tegemoetkoming aan bezwaren van indiener en tegelijk een optie die door het landschap gedragen wordt.

Ten derde zullen de gebouwen een donkere kleurstelling krijgen en minder opvallen in het landschap.

Ten vierde is ervoor gekozen de gebouwen achter en niet voor de grondwal te plaatsen waardoor het zicht op de gebouwen al sterk verminderd wordt.

Ten vijfde is sprake van een perceel aansluitend aan een bedrijventerrein waardoor enige relatief lage bebouwing niet detoneert in de omgeving. Door de transformatorgebouwen zo dicht mogelijk bij de bestaande bedrijfsbebouwing aan de Leemdijk te plaatsen ontstaat er aansluiting bij deze bestaande uitstraling van de omgeving.

Conclusie

Concluderend is het verhogen van de hoogte en het aantal gebouwen, rekening houdende met alle belangen, passend in een goede ruimtelijke ordening. Wij stellen dan ook voor dat uw raad instemt met deze wijziging en een verklaring van geen bedenkingen voor het zonnepanelenpark afgeeft. Wij passen de ruimtelijke onderbouwing hierop aan na afgifte van de VVGB.

Naar aanleiding van het gesprek tussen omwonenden en de gemeente op 27 juni 2017 is een wijziging in de ruimtelijke onderbouwing gemaakt. De wijziging is dat er een ruimere aanduiding is opgenomen voor de locatie van de transformatorgebouwen en een ruimere aanduiding voor de locatie van de entree. Dit geeft het college ruimte om op een later tijdstip te beslissen waar de gebouwen en entree precies zullen komen.

Aanpassingsvoorstel

Het punt leidt tot aanpassing van het plan, in die zin dat in de voorwaarden van de vergunning zal worden opgenomen dat er een grondwal met gras erop om de panelen heen aangelegd wordt, met uitzondering van de plek van het toegangshek. Doel hiervan is om het zicht op de panelen te verminderen. Door de hoogte laag maar wel iets hoger dan de panelen te houden, blijft het open karakter van het landschap gewaarborgd (zie bijlage 4 met sfeerimpressies).

b. Schittering- en lichtoverlast

Voorts maken indieners zich ernstige zorgen over schittering- en lichtoverlast afkomstig van de zonnepanelen. In de ruimtelijke onderbouwing wordt de overlast wel onderkend. Volgens indieners is er bij de besluitvorming nagelaten om te onderzoeken of er lichtoverlast is te verwachten voor omwonenden, terwijl de gevolgen voor het verkeer wel in de beoordeling zijn betrokken. De panelen zijn op het zuidoosten gericht, daar waar de woningen van betrokkenen staan dan wel zicht op hebben. Er zal sprake zijn van hinderlijke lichtoverlast door schittering. Ook hier heeft volgens indieners niet de vereiste belangen afweging plaatsgevonden en is het besluit dus niet zorgvuldig tot stand gekomen.

Reactie gemeente

De tekst op bladzijde 19 in de ruimtelijke onderbouwing spreekt over zonnepanelen in het algemeen, niet zozeer over deze concrete aanvraag. De verwijzing hiernaar is dan ook niet helemaal juist. Ook is niet concreet onderbouwd waardoor de hinder zou optreden. Wij verwachten geen tot zeer geringe lichthinder of schittering, die vervolgens geen onevenredige hinder voor de omgeving oplevert, omdat reflectie van zonlicht zoveel mogelijk voorkomen zal worden. Iedere reflectie betekent namelijk een afname van het

rendement. Tegenwoordig is de technische ontwikkeling ook zover ontwikkeld dat er minimaal sprake is van reflectie. Het glas wordt onder andere gezandstraald en is daardoor anti reflectief. Dit vermindert reflectie en vermeerderd de opbrengst.

Daarnaast is door de vrij platte opstelling van de panelen slechts beperkt sprake van weerkaatsing van het licht op de bebouwing in de omgeving, juist meer naar boven als het er al is.

In Bijlage 3 is een nadere uitleg gegeven over het aspect schittering, gebaseerd op de zienswijze van Rijksweg 77 te Smilde.

Conclusie is dat er naar verwachting geen sprake is van onevenredige mate van hinderlijke schittering op de woningen van de indieners van de zienswijzen.

Aanpassingsvoorstel

Het punt leidt niet tot aanpassing van het plan.

c. Geluid en straling

Cliënten maken zich zorgen over de te verwachten geluidhinder van de transformatorgebouwen. De precieze locatie is niet goed af te leiden uit de stukken en de daarmee samenhangende negatieve gevolgen voor de omgeving bestaande uit magnetische straling en geluidsoverlast. Het is volgens indieners dus niet duidelijk om wat voor overlast het zou gaan en er kan dus niet worden volstaan met de stelling dat een afstand van 30 meter tot de bebouwing voldoende is. Wederom mist dus de vereiste zorgvuldigheid.

Reactie gemeente

De exacte locatie van de transformatorgebouwen staat nog niet vast, maar hangt af van de uitvoering door de toekomstige exploitant. In het gebouw zal de opgewekte stroom (gelijkstroom) omgezet worden naar wisselstroom. Dit vindt alleen overdag plaats, niet 's avonds of 's nachts want dan wordt er geen stroom opgewekt. Dit zijn in het algemeen juist de momenten dat men rust wenst. In die zin is er dan ook geen overlast te verwachten. Als er stroom opgewekt wordt is het geluid in het transformatorhuis of de omvormers zodanig laag, dat dit na een 30 meter nauwelijks meer hoorbaar is. Dit geldt ook voor de grotere transformatorgebouwen van ca. 8 m².

Om toch rekening te houden met de nabijgelegen woningen is in het besluit opgenomen de voorwaarde dat de gebouwen op minstens 30 meter van woningen van derden moeten komen. Dit sluit aan bij de norm zoals deze in het gemeentelijk beleid voor grondgebonden zonnepanelen is opgenomen, voor de motivering van deze afstandsnorm verwijzen wij naar het genoemde beleid. Het perceel biedt voldoende ruimte om de transformatorgebouwen op een zodanige afstand van de woningen te plaatsen, dat geen sprake zal zijn van geluidsoverlast.

Het zonnepanelenpark brengt geen magnetische straling met zich mee. Indieners hoeven dan ook niet te vrezen voor negatieve gevolgen voor de gezondheid. Bij zonnevelden wordt

er alleen elektrische straling/ magnetische velden gecreëerd door de omvormers. De zonnepanelen zelf wekken alleen gelijkstroom op, dit gaat niet gepaard met straling. De omvormers zorgen voor wisselstroom, dit veroorzaakt wel elektrische straling. De straling die hierbij wordt opgewerkt is nihil, deze is vergelijkbaar met straling van een gemiddelde koelkast. Hinder voor mens of dier van straling opgewekt door een zonneveld is uit te sluiten. (Verwijzing: <https://www.milieucentraal.nl/> Link: <https://www.milieucentraal.nl/in-en-om-het-huis/gezonde-leefomgeving/elektromagnetische-velden-en-straling/>)

Aanpassingsvoorstel

Het punt leidt niet tot aanpassing van het plan.

d. Rijksbeleid

Verder zijn indieners van mening dat er in het kader van de Ladder voor duurzame verstedelijking onvoldoende aandacht is besteed aan de vraag of het zonnepanelenpark elders gerealiseerd zou kunnen worden. Nu hier geen onderzoek naar is gedaan, is het besluit niet met de vereiste zorgvuldigheid tot stand gekomen. De motivering in de ruimtelijke onderbouwing dat er geen gebouwgebonden realisatie van zonnepanelen mogelijk is, omdat de gebouwen veelal in particulier eigendom zijn is onvoldoende, omdat er veel initiatieven laten zien dat dit wel mogelijk is, zoals een ziekenhuis in Arnhem. Daarnaast dient er niet alleen binnen de gemeente te worden gezocht naar mogelijke locaties, maar moet er regionaal gekeken worden naar alternatieve locaties. Dit is niet gedaan en ook zijn indieners van mening dat er wel degelijk alternatieve locaties zijn, bijvoorbeeld op het perceel achter het bedrijventerrein Leemdijk waar geen sprake is van bewoners die hinder kunnen ondervinden van het project.

Reactie gemeente

Indieners zijn van mening dat wij geen onderzoek hebben gedaan naar beschikbare locaties binnen bestaand stedelijk gebied dan wel in het buitengebied (dit laatste punt is ook expliciet benoemd in het gesprek van 30 maart 2017 met de indieners van de zienswijzen). Het klopt dat hiervoor geen rapport is opgesteld, maar dit is in de onderbouwing wel genoemd. Wij weten welke gronden wij in eigendom hebben binnen of buiten bestaand stedelijk gebied en dit hebben wij bij onze afweging betrokken. Op pagina zeven van de ruimtelijke onderbouwing hebben wij aangegeven dat binnen bestaand bebouwd gebied geen locaties beschikbaar zijn voor dit doel en ook niet met een omvang van aaneensluitend ruim 5 hectare. Een investeringsmaatschappij die een zonnepanelenpark wil exploiteren heeft wel een dergelijke omvang nodig om het zonnepanelenpark rendabel te maken. Bovendien sluit deze kavel aan op bestaand industrieterrein en is daarmee eerder geschikt dan een kavel in het vrije buitengebied. Daarom zijn wij uitgekomen bij onze kavel aan de Leemdijk. Deze kavel is ook per direct beschikbaar voor een zonnepanelenpark en daarmee uitermate geschikt.

De alternatieve locaties bij bedrijventerrein Leemdijk waarnaar indieners verwijzen zijn niet in eigendom bij de gemeente en daardoor niet op korte termijn beschikbaar voor dit project. Een eventuele ruilconstructie is voor ons naar verwachting financieel niet haalbaar. Bovendien is bij deze locaties ook sprake van omwonenden, zij het wel op grotere afstand

dan de indieners van de zienswijze, waardoor dit geen onderscheidend voordeel oplevert. Gebouwgebonden projecten zijn op dit moment niet actueel in de gemeente, alhoewel deze wel de voorkeur boven grondgebonden panelen hebben. De gemeenteraad heeft op dit moment geen beleid vastgesteld voor het stimuleren van gebouwgebonden panelen. De praktische uitvoering om 5ha panelen op (particuliere) daken te bewerkstelligen is financieel en praktisch niet haalbaar op dit moment.

Indieners zijn van mening dat ook gekeken had moeten worden naar beschikbare locaties voor dit project in andere gemeenten. Deze mening delen wij niet. De regionale behoefte aan duurzame energie is beschreven in de Omgevingsvisie Drenthe, paragraaf 5.2.1, in combinatie met de Energiestrategie: het aandeel duurzame energieopwekking moet in 2020 gestegen zijn naar 14%. In 2010 was dit aandeel 5%. Concreet voor zonnewarmte streeft de provincie naar een uitbreiding van zonnewarmte in 2020 tot 125TJ. Voor zonnestroom is de doelstelling 151TJ in 2020 (ruim 60MW). Ten opzichte van de productie in 2010, betekent dit een forse toename, zowel voor zonnewarmte (+85K) als voor zonnestroom (+143TJ). De gewenste toename is zodanig dat hierin nog niet voorzien kan worden door dit project te verplaatsen naar een wellicht nog grotere kavel in een buurgemeente. Na realisatie van dit project zal nog steeds sprake zijn van een regionale behoefte. Het plan voorziet dan ook in een behoefte aan duurzame energie.

Alternatieve locaties aan bijvoorbeeld De Veldhuizenweg of het VAM/MERA terrein zijn ook genoemd in het gesprek met indieners van de zienswijze. Deze locaties zijn echter geen geschikte alternatieven vanwege dezelfde argumenten. Bovendien is aan de eigenaren van de gronden op het VAM/MERA terrein, zo'n 60 ha niet ingevuld terrein, gevraagd of dit geschikt te maken is voor zonnepanelen. Hieruit bleek dat dit financieel niet aantrekkelijk was waardoor dit geen volwaardig alternatief is.

Aanpassingsvoorstel

Het punt leidt niet tot aanpassing van het plan.

e. Provinciaal beleid

Ook zijn indieners van mening dat het ontwerp besluit in strijd is met provinciaal beleid omdat de ruimtelijke onderbouwing niet aan de Actualisatie Omgevingsvisie Drenthe 2014 voldoet. Er moet volgens cliënten op grond van het provinciale beleid bij grondgebonden installaties gemotiveerd worden waarom gebouwgebonden toepassing niet mogelijk is, dan wel dat alternatieve locaties ontbreken. Dit is niet gebeurd en er ontbreekt dan ook een gemotiveerde keuze voor het projectgebied.

Verder worden grondgebonden zonnepanelenparken alleen toegestaan in bestaand stedelijk gebied, bijvoorbeeld op bedrijventerreinen of woningbouwlocaties die op korte termijn niet benut worden. In dit geval is de locatie gelegen in het buitengebied waardoor hier geen sprake van is.

Ook kunnen grondgebonden zonne-installaties alleen op een positieve houding rekenen indien zij zijn voorzien van een breed maatschappelijk draagvlak of zelfs betrokkenheid vanuit de directe omgeving. Dit is volgens cliënten niet het geval nu bijna alle omwonende een zienswijze hebben ingediend.

Cliënten zijn bovendien op geen enkele wijze betrokken geweest bij de besluitvorming. Cliënten sub 1 zijn, nadat de besluitvorming was afgerond, per brief d.d. 3 augustus 2015 geïnformeerd. Cliënten sub 2 zijn helemaal niet geïnformeerd. Dit is onbegrijpelijk gelet op het vereiste van breed maatschappelijk draagvlak en de mogelijkheid voor informele inspraak op grond van de gemeentelijke verordening. Het ontwerp besluit is in strijd met het provinciaal beleid en kan daarom niet in stand blijven.

Reactie gemeente

De provincie Drenthe heeft haar ruimtelijk beleid verwoord in de Provinciale Omgevingsverordening (POV) en de omgevingsvisie. In juli 2015 is de ruimtelijke onderbouwing bij het ontwerp besluit opgesteld. Hierna is in september 2015 het provinciaal beleid in de aangepaste POV 2015 vastgesteld. Inhoudelijk is de afweging nagenoeg hetzelfde. De onderbouwing uit juli 2015 wordt aangevuld om de onderbouwing te actualiseren. Deze tekst staat onder 'aanpassingsvoorstel' opgenomen.

Afweging deze locatie

Bij de locatieafweging moet onderzocht worden of de ontwikkeling ook binnen stedelijk gebied mogelijk is. Binnen het bestaand stedelijk gebied (BSG) heeft de provincie de ruimte gegeven aan de gemeente om zelfstandig te beslissen over grondgebonden ontwikkelingen. Buiten stedelijk gebied mag een zonnepark alleen worden gerealiseerd in overleg met de provincie. Binnen bestaand stedelijk gebied is geen ruimte voor een zonnepark van ruim 5 ha. Daarom is er gekozen voor een locatie op zo kort mogelijke afstand van bestaand stedelijk gebied. In onderhavig geval ligt het perceel buiten, maar wel aansluitend aan de BSG. Het gaat om een initiatief in de vorm van een grondgebonden panelenveld van ruim 5 ha.

Daarnaast staat het initiatief, zoals onderbouwd in de ruimtelijke onderbouwing bij het ontwerp besluit, in goede ruimtelijke verhouding tot de bebouwde omgeving. Wat betreft de balans tussen de productie- en afname van zonnestroom in de omgeving geldt dat er in dit geval stroom wordt opgewekt die naar het algemene stroomnet gaat. Het draagt bij aan de algemene doelstelling van de gemeente om duurzaam stroom op te wekken. De gemeente is in dit geval slechts verpachter van de gronden, de exploitatie zal door een derde gedaan worden.

Er is bovendien aandacht voor de ruimtelijke fysieke context met aandacht voor een samenhangend ontwerp. Dit blijkt onder meer uit het feit dat bij het bestaande landschap is aangesloten door de bestaande sloten te verbreden, het open karakter zoveel mogelijk te respecteren en met de opstelling rekening te houden met de directe omgeving, bijvoorbeeld door de hoogte van maximaal 1 meter van de panelen.

Over het initiatief heeft vooroverleg plaatsgevonden met de provincie. Ook recentelijk (april 2017 en mei 2017) is er nog overlegd vanwege de toevoeging van de grondwal. Conclusie is dat het plan past in het provinciaal beleid.

In haar Beleidsverkenning zonnevelden heeft de provincie aangegeven dat de jaren tot in ieder geval 2017 benut kunnen worden voor het aangaan van experimenten en

voorbeeldprojecten. De provincie ziet het onderhavige project als een dergelijk voorbeeldproject. Het biedt kansen om een bijdrage te leveren aan de duurzaamheidsdoelstellingen en de grond is eigendom van de gemeente, dus de gemeente heeft de uitvoering van de kaders die zij stelt niet alleen publiekrechtelijk, maar ook privaatrechtelijk in de hand.

In haar vooroverlegreactie heeft de provincie aangegeven dat de ontwikkeling past binnen het in de Omgevingsvisie Drenthe opgenomen beleid voor zonne-energie en het ter uitvoering daarvan door gedeputeerde staten vastgestelde beleidskader zonne-akkers.

Volgens indieners van de zienswijze kan het project niet op een breed maatschappelijk draagvlak of betrokkenheid vanuit de directe omgeving rekenen. Echter, dat indieners een zienswijze hebben ingediend, wil nog niet zeggen dat er geen breed maatschappelijk draagvlak is voor een zonnepanelenpark of van betrokkenheid vanuit de directe omgeving. Een dergelijk draagvlak gaat breder dan alleen de direct omwonenden en is naar onze verwachting wel degelijk aanwezig.

Aanpassingsvoorstel

In de ruimtelijke onderbouwing wordt de volgende aanvullende tekst opgenomen over het provinciaal beleid.

Het provinciaal beleid voorziet in een zonne-ladder waar aanvragen voor grondgebonden zonnepanelen aan getoetst worden. De strekking ervan is dat binnen bestaand stedelijk gebied de gemeente kan beslissen over grondgebonden zonnepanelen, en buiten dat gebied wil de provincie onder voorwaarden meewerken aan initiatieven.

De provincie heeft onderscheid gemaakt in gebieden binnen en buiten het Bestaand Stedelijk Gebied, kortweg BSG. De definitie ervan is: bestaand stedenbouwkundig samenstel van bebouwing ten behoeve van wonen, dienstverlening, bedrijvigheid, detailhandel of horeca, alsmede de daarbij behorende openbare of sociaal culturele voorzieningen, stedelijk groen en infrastructuur. De BSG is opgenomen in de tekst van de POV en op een aparte kaartlaag die hoort bij de POV. Voor de beeldvorming is hieronder een uitsnede van deze kaart voor het grondgebied van de gemeente Midden-Drenthe opgenomen.

Kan een initiatief niet aan deze voorwaarden voldoen, maar is er sprake van een initiatief met meerwaarde voor een gebied dan nodigt de provincie initiatiefnemers en de gemeente uit om samen met de provincie te kijken naar de mogelijkheden.

f. Gemeentelijk beleid

In de ruimtelijke onderbouwing wordt het ontwerp besluit eveneens getoetst aan het 'beleidskader zonne-akkers'. Dit beleidskader is voor cliënten onbekend. Indieners hebben slechts de Verkenning zonne-akkers kunnen vinden, waarin de geciteerde passages voorkomen. De tekst hiervan komt overeen met de passages uit de ruimtelijke onderbouwing. Cliënten stellen dat de ruimtelijke onderbouwing in strijd is met deze beleidskaders. Dit omdat in de beleidskaders als geschikte locaties voor een zonnepanelenpark worden aangemerkt: de gebieden waar bestaande functies oppervlakten onbenut laten. Het gaat hierbij om bestaande functies die niet geschikt zijn om te combineren met andere functies. Gezien de bestemming van het plangebied is daar geen sprake van.

Verder zijn zij van mening dat het beleidskader niet van toepassing is omdat het niet gaat om een kleinschalige akker waar het beleid voor bedoeld is. Het projectgebied heeft een omvang van 5,7 ha en is vergelijkbaar met de omvang van het naastgelegen bedrijventerrein en is dus niet ondergeschikt. Het grootste zonnepanelenpark van Nederland heeft een haast vergelijkbaar opgesteld vermogen. Er kan dan ook niet gesproken worden van een goede ruimtelijke verhouding tussen dit project en de nabijgelegen bebouwde omgeving. Er is geen sprake van een landschappelijke en stedenbouwkundige inpassing, terwijl die wel vereist is op grond van het beleidskader en vanwege de industriële uitstraling van het project.

Reactie gemeente

De genoemde verkenning zonne-akkers is een provinciaal beleidsstuk. Het is geen gemeentelijk beleidsstuk. De Verkenning zonne-akkers wordt door indieners uitgelegd als een strak beleidskader. De verkenning is echter niet uitputtend bedoeld en het onderhavige project is hiermee dan ook niet in strijd. Het voorliggende plan voldoet aan het provinciaal beleid zoals hierboven gesteld. Overigens is het niet alleen mogelijk om zonnepanelen op onbenutte stukken grond te realiseren, dit kan ook daarbuiten plaatsvinden.

Indieners geven aan dat het project met 5,7 ha net zo groot is als het naastgelegen bedrijventerrein en daarmee niet ondergeschikt is. Feitelijk is dit niet juist, het bedrijventerrein Leemdijk is immers ruim 15 ha groot, het project zelf is zo'n 5,7 ha groot. Volgens de ruimtelijke onderbouwing is er sprake van een goede inpassing. Gelet op het gestelde onder het eerste punt a. 'waardevermindering en uitzicht' ontstaat er geen nadeliger situatie dan op grond van het geldende bestemmingsplan binnen de agrarische bestemming mogelijk is.

Na ter inzage liggen van het ontwerp besluit en de bijbehorende ruimtelijke onderbouwing heeft de gemeente op 15 december 2016 het beleid 'grondgebonden zonnepanelen' vastgesteld. De uitgangspunten hiervan zijn naast dit plan gelegd en het plan is hieraan getoetst; het voldoet hieraan.

Aanpassingsvoorstel

In de ruimtelijke onderbouwing zal in paragraaf 3.3. opgenomen worden dat de gemeente beleid voor grondgebonden zonnepanelen heeft vastgesteld en dat het voorliggende plan hieraan voldoet.

g. Betrokkenheid bij ontwerp besluit

Indieners geven aan dat zij op geen enkele wijze betrokken zijn geweest bij de besluitvorming. Cliënten zijn slechts, nadat de besluitvorming was afgerond, per brief van 3 augustus 2015 geïnformeerd, of niet geïnformeerd. Dit is gezien het vereiste brede maatschappelijk draagvlak en de mogelijkheid voor informele inspraak op grond van de gemeentelijke verordening, voor cliënten onbegrijpelijk.

Reactie gemeente

De gemeente heeft in het voorstadium alle direct omwonenden bezocht, waarbij er op één adres op dat moment niemand thuis getroffen werd. Vervolgens hebben alle betrokkenen een brief van de gemeente ontvangen over het voornemen. Er is dan ook wel degelijk sprake van betrokkenheid bij de planvorming, hetgeen wij ook belangrijk vinden.

Overigens is dit wettelijk gezien niet verplicht en maakt het voor de besluitvorming niet uit. Er is geen enkele rechtsregel van geschreven of ongeschreven recht die ons verplicht de omwonenden te betrekken bij de besluitvorming anders dan door het ter inzage leggen van het ontwerp besluit. In dit geval is de inspraakverordening niet van toepassing nu het niet gaat om wijzigen van beleid, maar van een individueel project dat haar eigen planologische procedure kent, namelijk 2.12 a onder 3 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

Alle indieners van de zienswijze zijn betrokken bij het opstellen van het gemeentelijk beleid in 2016. Daar is ook ruimte geweest en benut door hen om een zienswijze over het ontwerp beleid in te dienen. De gemeente heeft deze zienswijze meegenomen en afgewogen bij de vaststelling van het beleid. Ook in die zin is het belang van betrokkenen meegenomen en afgewogen.

Ook bij het afwegen van een gewijzigde hoogte en omvang van de transformatorgebouwen is rekening gehouden met de belangen van omwonenden. Om een zorgvuldige afweging van alle belangen mogelijk te maken is het raadsvoorstel van de agenda van 8 juni gehaald en met aanvullingen, via de commissie Ruimte en Groen van 19 juni 2017, aan de raad aangeboden voor behandeling begin juli 2017. Daarbij is aangeboden om met de omwonenden in gesprek te gaan over deze wijziging, hiervan is vooralsnog geen gebruik gemaakt.

Aanpassingsvoorstel

Het punt leidt niet tot aanpassing van het plan.

h. Conclusie

Cliënten stellen zich op het standpunt dat het ontwerp besluit op grond van het voorgaande niet in stand kan blijven en dat de omgevingsvergunning voor het met het bestemmingsplan strijdig gebruik niet kan worden verleend. Het project kan door de grote impact op de uitstraling van de omgeving niet als landschappelijk inpasbaar worden gezien. De technische

uitstraling van het zonnepanelenpark zal de directe leefomgeving van cliënten gaan domineren met alle negatieve gevolgen van dien. Ook is geen enkele rekening gehouden met belangen van cliënten en ze zijn niet betrokken geweest bij de besluitvorming. Het is niet helder waarom de belangen van de initiatiefnemer zouden moeten prevaleren boven hun belangen.

Reactie gemeente

Op basis van de ruimtelijke onderbouwing is aangetoond dat sprake is van een goede ruimtelijke ordening, dat rekening is gehouden met alle betrokken belangen en dat het plan landschappelijk inpasbaar is. Indieners zijn betrokken bij het planproces. Concluderend kan gesteld worden dat de belangen van indieners van de zienswijze niet onevenredig benadeeld worden.

Aanpassingsvoorstel

De ruimtelijke onderbouwing bij het besluit zal aangevuld en geactualiseerd worden ten aanzien van het provinciaal en ruimtelijk beleid. Voor het overige is er geen reden de vergunning niet te verlenen.

2. Zienswijze Rijksweg 77 te Smilde

a. Niet passend in agrarisch gebied

Wij zijn het niet eens met de beslissing een zonnepanelenpark te ontwikkelen aan de Leemdijk te Smilde. Wij vinden dat het zorgt voor landschapsbederf; een zonnepanelenpark past niet in een gebied waar de grond voor agrarische doeleinden gebruikt wordt.

Reactie gemeente

Inhoudelijk is de strekking van dit punt gelijk aan de reactie van de andere indiener van de zienswijzen, onder 1a. Verwezen wordt naar het antwoord hierop.

Aanpassingsvoorstel

Het punt leidt niet tot aanpassing van het plan.

b. Waardedaling woning

Tevens zal het tot gevolg hebben dat onze woning net als andere omliggende woningen in prijs zullen dalen door het uitzicht wat met dit plan gecreëerd zal worden.

Reactie gemeente

Wij verwijzen naar onze reactie onder a, omdat hier op dit punt ingegaan wordt.

Aanpassingsvoorstel

Het punt leidt niet tot aanpassing van het plan.

c. Schittering

Ook zullen de panelen schittering kunnen leveren wanneer de zon schijnt en misschien wel schadelijke stralingen die de panelen afgeven.

Reactie gemeente

Inhoudelijk is de strekking van dit punt gelijk aan de reactie van de andere indiener van de zienswijzen, onder 1b. Verwezen wordt naar het antwoord hierop.

Aanvullend hierop het volgende. In het gesprek dat op 3 april 2017 is gevoerd met indiener van de zienswijze kwam naar voren of het een optie is om rondom de opstelling van de panelen een grondwal met gras erop aan te leggen die iets hoger is dan de opstelling van de panelen. De gemeente gaat dit onderzoeken.

Dit is gedaan en het voorstel is om inderdaad een qua hoogte beperkte grondwal met gras erop als voorwaarde bij de uitvoering van het plan op te nemen met uitzondering van de plek van het toegangshek om zo het zicht op de panelen te beperken en het bestaande uitzicht daarmee zoveel mogelijk in stand te laten (zie bijlage 4 met sfeerimpressies).

Vanwege de gewijzigde inzichten over de omvang en hoogte van de transformatorgebouwen is in het raadsvoorstel van 16 juni 2017 gemotiveerd aangegeven dat ook in het geval van de transformatorgebouw met een hoogte van maximaal 2,20 meter en ca 8 m² er sprake is van een goed woon- en leefklimaat. Het verhogen van de grondwal in de nabijheid van de transformatorgebouwen tot maximaal 2,50 meter draagt hier nadrukkelijk aan bij.

Telefonisch heeft indiener van de zienswijze aangegeven met deze wijziging op zichzelf geen problemen te hebben.

Aanpassingsvoorstel

Het punt leidt tot aanpassing van het plan, in die zin dat in de voorwaarden van de vergunning zal worden opgenomen dat er een grondwal met gras erop om de panelen heen aangelegd wordt, met uitzondering van de plek van het toegangshek. Doel hiervan is om het zicht op de panelen te verminderen. Door de hoogte laag maar wel iets hoger dan de panelen te houden, blijft het open karakter van het landschap gewaarborgd (zie bijlage 4 met sfeerimpressies).

d. Archeologisch onderzoek

In de publicatie wordt aangegeven dat een archeologisch onderzoek niet verplicht is, dit zorgt tevens voor verbazing, aangezien omwonenden dit wel verplicht zijn wanneer zij iets willen ontwikkelen.

Reactie gemeente

Op het perceel, maar ook op direct aansluitende percelen, ligt in het bestemmingsplan Buitengebied Midden-Drenthe geen archeologische dubbelbestemming. Dit betekent dat hier geen archeologische waarden verwacht worden en het is dan ook niet noodzakelijk een archeologisch onderzoek te doen voor de aanleg van het zonnepanelenpark. In de omgeving zijn andere gronden wel voorzien van de dubbelbestemming, in dat geval dient wel een dergelijk onderzoek plaats te vinden.

Ook al kan het voorkomen alsof de gemeente voor de eigen grond in dit geval expres geen dubbelbestemming heeft opgenomen, is bestaat tussen het opnemen van de dubbelstemming en dit project voor een zonnepanelenpark geen enkele onderlinge relatie.

Aanpassingsvoorstel

Het punt leidt niet tot aanpassing van het plan.

e. Provinciale monumenten

Ook vinden wij het verbazingwekkend dat de provinciale monumenten in dit gebied aan allerlei regels moeten voldoen als het om verbouwen gaat, zodat het wel in de oudere sferen blijft, zodat het bij het landschap van dit gebied past, een zonnepanelenpark zal daarom allerminst in dit gebied passen.

Reactie gemeente

Het pand Rijksweg 77 te Smilde is inderdaad een provinciaal monument en vanwege de geschiedenis als voormalig tramgebouw beschermenswaardig. Er zijn daarom randvoorwaarden voor sloop van een dergelijk gebouw opgenomen in het bestemmingsplan Drentsche Hoofdvaart waarbinnen het gelegen is. Nu het zonnepanelenpark nieuwe bebouwing betreft kunnen oudere waarden niet beschermd worden. Wel is er nadrukkelijk gekeken naar de landschappelijke inpassing en zal er bij de omgevingsvergunning voor het onderdeel bouw dat volgt op de onderhavige vergunning voor het afwijken van het bestemmingsplan getoetst worden aan redelijke eisen van welstand.

Overigens ligt het perceel Rijksweg 77 op relatief grote afstand van de locatie van de zonnepanelen, namelijk ruim 350 meter, waardoor het pand qua beschermenswaardige waarden geen direct nadelige invloed zal ondervinden van de zonnepanelen.

Aanpassingsvoorstel

Het punt leidt niet tot aanpassing van het plan.

f. Dure grond

Tevens vinden wij het vreemd dat wij de dupe moeten zijn van een door de gemeente te duur aangekocht perceel waar de gemeente jaren niks aan heeft kunnen verdienen, omdat er al die tijd geen animo is voor industrie, waarvoor dit perceel oorspronkelijk bedoeld was. Wij vinden dat de beslissing moet zijn dat de gemeente moet zorgen, zonder anderen te hinderen, dat zij het probleem van het verliezen van geld door het perceel te kopen, zelf oplossen. Bijvoorbeeld door het perceel te verkopen of ruilen met een perceel waar geen omwonenden zijn. Wij, mensen uit de omgeving moeten daar niet de dupe van zijn. En als de gemeente een zonnepanelenpark gaat creëren dan vinden wij dat dit gedaan moet worden op een plek waar geen omwonenden zijn, zoals de Veldhuizenweg (een eindje verderop) of langs een snel- of autoweg, zodat niemand hinder heeft van het zonnepanelenpark. Is daar wel aan gedacht? Wij willen zo nodig onze bezwaren mondeling toelichten en vragen u uw plannen niet uit te voeren totdat een beslissing op mijn bezwaarschrift is genomen.

Reactie gemeente

Indieners zijn van mening dat zij de dupe worden van een door de gemeente te duur aangekocht perceel. Hiervan is geen sprake, het gaat vooral om het goed benutten van ruimtelijke kansen. Die zijn aanwezig op dit stuk grond dat aansluit bij het bestaande bedrijventerrein. Ruimtelijk is sprake van een locatie met kansen. Nu er al enige tijd geen vraag is naar industriële grond, zoekt de gemeente alternatieve gebruiksvormen. Omdat er ook duurzaamheidsdoelstellingen zijn is onderzocht in hoeverre het mogelijk is zonnepanelen te realiseren. Alternatieve locaties waarnaar indieners verwijzen, zijn niet in eigendom bij de gemeente en daardoor niet beschikbaar voor dit project. Een eventuele ruilconstructie is voor ons financieel niet haalbaar. Het gaat bovendien om een tijdelijke functie, en een die goed inpasbaar is in de omgeving. Hiertoe zal in de vergunning een instandhoudingstermijn van 20 jaar opgenomen worden. Voor het overige verwijzen wij naar hetgeen gezegd is onder de beantwoording van de zienswijze sub 1.

Aanpassingsvoorstel

In de vergunning zal een voorwaarde opgenomen worden dat het gaat om een instandhoudingstermijn van 20 jaar. Na deze periode dient het agrarische gebruik weer hersteld te worden conform de geldende agrarische bestemming. Daartoe dienen de zonnepanelen, de transformatorgebouwen en andere bijkomende bouwwerken verwijderd te worden en verwijderd te blijven.

Bijlagen

1. Gespreksverslag met indieners van de zienswijzen (sub 1) d.d. 30 maart 2017.
2. Gespreksverslag met indieners van de zienswijzen (sub 2) d.d. 3 april 2017.
3. Informatie over schittering vanaf Rijksweg 77 te Smilde.
4. Sfeerimpressies zonnepanelenpark (huidige en toekomstige situaties).
- 5. Inspraakreactie omwonenden in commissie Ruimte en Groen d.d. 19/6/17.**
- 6. Verslag gesprek omwonenden met gemeente d.d. 27/6/17.**

Gesprek over zienswijze zonnepanelenpark Leemdijk

Datum	30 maart 2017
Tijd	14.30 uur
Locatie	Gemeentehuis in Beilen
Aanwezig	De dames Tuin en Kwint, de heren Pinxterhuis, Schreuder, Bosman (indieners zienswijze), Engbers en De Heer (gemeente)
Afwezig	De heer Van den Heuvel (met kennisgeving)
Zaaknummer	532465

Opening

De heer Engbers opent het gesprek en legt uit dat de gemeente graag de ruimte wil geven aan de indieners van de zienswijze om de zienswijze mondeling toe te lichten. Er zal een verslag op hoofdlijnen van het gesprek gemaakt worden. Hij geeft het proces sinds 2015, het indienen van de aanvraag om het zonnepark, aan en waar het proces nu staat.

Mevrouw Kwint spreekt namens de indieners van de zienswijzen. Ze geeft naast de inhoud van de zienswijze aan dat er sinds het moment van indienen van de zienswijze in augustus 2015 en nu niets in voorgevallen dat zou leiden tot het wegnemen van de bezwaren, zoals deze in de zienswijze naar voren zijn gebracht.. Ook vraagt ze zich af hoe het plan eruit komt te zien, in de aanvraag is dat nog niet helder.

Aanvullend geven diverse betrokkenen individueel aan dat ze niet willen dat de zonnepanelen zo dicht (nog geen 10 meter) van hun woningen af komen te staan. Dit zorgt onder meer voor schittering, lichtoverlast, waardevermindering, stralingsproblemen. Er is geen zicht op gevolgen voor gezondheid van de straling. De huizen waarin ze wonen zijn niet meer verkoopbaar door de zonnepanelen, en het uitzicht verandert ten negatieve. Ook zijn ze om de tuin geleid bij het opstellen van het beleid voor grondgebonden zonnepanelen, waarin gesproken is over panelen op het VAM terrein, op Dambroeken, Ossebroeken, maar niet bij Leemdijk. Het leek daardoor niet meer te spelen en nu is het beleid klaar en meteen komt deze aanvraag weer in beeld. Men vraagt waarom de panelen niet op een kavel aan de Veldhuizenweg of aan de zuidkant van Leemdijk waar nota bene een grondwal ligt waarachter de panelen kunnen liggen, of op een terrein in het buitengebied waar geen woningen zo dichtbij de locatie staan. Dit wordt bijvoorbeeld in Duitsland ook gedaan. Ook is er bij de verkoop van een woning in de buurt die vlakbij een hoogspanningsmast staat gezien dat de verkoopprijs veel lager is doordat nu duidelijk is dat de mast een negatief gevolg voor de gezondheid heeft. Tevens hebben cliënten uw gemeente verzocht op dit punt nader onderzoek uit te (laten) voeren. Dit wil men niet bij hun woningen door de panelen.

De heer Engbers geeft aan dat het perceel tussen nummer 14^E en 15 in de structuurvisie is opgenomen als toekomstig bedrijventerrein. De bestemming is hiervoor overigens nog niet gewijzigd, die is nu agrarisch. Omdat het op de korte termijn niet voorzien is dat op dit perceel bedrijven gevestigd worden heeft de gemeente deze tijdelijk invulling met

zonnepanelen aangevraagd. Er is zeker met de belangen van de omwonenden rekening gehouden bij het opstellen van dit plan. Zo zijn de panelen bijvoorbeeld bewust heel laag, op 1 meter, gehouden om het zicht erop zo klein mogelijk te houden, worden de sloten verbreed om bij het landschap aan te sluiten en komen de transformatorhuizen op minstens 30 meter van de woningen te staan.

Mevrouw Kwint geeft aan dat er weinig vooroverleg is geweest, het plan is gewoon ter inzage gelegd.

De heer De Heer geeft aan dat er zover hem bekend is in het begin juist wel met de omwonenden gecommuniceerd is. Zo zijn enkele collega's bij de omwonenden aan de deur geweest en hebben een gesprek met hen gehad. Op één adres was niemand thuis op dat moment. Alle personen hebben een brief gehad over de procedure. In die zin is het beeld van de gemeente dat er wel degelijk over gecommuniceerd is.

Mevrouw Tuin geeft aan dat ze geen brief heeft ontvangen.

Betrokkenen geven aan dat ze zich niet goed gehoord voelen en dat er destijds onvoldoende met hun belangen is rekening gehouden, bijvoorbeeld in de gesprekken met de heer Bruins en de dames Van Hoek en Zwartkruis van de gemeente.

De heer Engbers geeft aan dat dat jammer is en dat we dat niet meer ongedaan kunnen maken, maar wel op dit moment zo goed mogelijk kunnen gaan doen.

De heer Pinxterhuis vraagt waarom niet onderzocht is, zoals in het beleid staat, of er op daken panelen kunnen komen in plaats van meteen op dit perceel op de grond.

De heer Engbers geeft aan dat de gemeente ook een duurzaamheidsdoelstelling kent en dit ook bij de belangenafweging betrokken moet worden. Op dit moment zijn er nog geen plannen voor het bouwen van panelen op daken bekend en er is nog geen actief beleid om dit op particuliere/bedrijfsmatige gebouwen te stimuleren. Er zijn ook gesprekken geweest met de eigenaren van het VAM/MERA terrein en er is gevraagd of daar zonnepanelen kunnen komen. De eigenaar biedt daar op dit moment geen ruimte voor. Verder lopen er wel initiatieven voor andere percelen in het buitengebied maar daarvan wordt de haalbaarheid nog onderzocht.

De heer De Heer geeft aan dat er qua reactie op de zienswijze twee uitersten zijn. Ten eerste dat alle inhoudelijke bezwaren onderbouwd worden en aangetoond wordt dat er geen problemen te verwachten zijn dus dat deze locatie doorgaat. Ten tweede er is aantoonbaar wel een probleem te verwachten, bijvoorbeeld door gezondheidsproblemen door straling, en dan wordt misschien het ambtelijk advies om de panelen elders neer te leggen. De beslissing hierover is uiteindelijk aan het college en de raad. Overigens is het idee dat het een tijdelijke situatie is, omdat de subsidie die voor het project nodig is (SDE+) voor 15 jaar verleend wordt. Mogelijk gaan de panelen na deze situatie of na 20 jaar weg of worden ze gesloopt.

De heer Engbers zegt dat als het hier goed te onderbouwen is dit inderdaad de eerste keuze is en blijft van de gemeente. Is het ook een optie dat we het plan wijzigen om het acceptabeler te maken, dat men alsnog met het plan akkoord is? Bijvoorbeeld door het plan een stuk verder vanaf de woningen en weg te laten beginnen?

Mevrouw Kwint geeft aan dat ook in dat laatste geval de bezwaren van betrokkenen weliswaar verminderen, maar ze blijven aanwezig. Ze vraagt in hoeverre er een natuurlijke wal met begroeiing in de vorm van bomen of heggen kan komen. Op deze manier zou het uitzicht vanuit de woningen van cliënten op het zonnepark kunnen worden beperkt.

Betrokkenen geven aan dat de transformatoren geluid maken, maar dat door de gemeente niet concreet gezegd wordt hoeveel geluid.

De heer De Heer geeft aan dat de ervaring leert dat na een meter of 10 a 15 vanuit een transformatorhuis het geluid niet meer te horen is. Ook wordt er alleen geluid gemaakt als er stroom opgewekt wordt. Het gaat erom dat de gelijke stroom omgezet wordt in wisselstroom en andersom om de opgewekte stroom op het stroomnet te kunnen aansluiten. Als er niets opgewekt wordt is er geen geluid.

Mevrouw Kwint geeft aan dat los van de start en de communicatie destijds en ook al wordt dat opgelost betrokkenen tegen het plan blijven. Is bekeken of de betrokkenen tegemoet kunnen worden gekomen door bijvoorbeeld minder te betalen voor hun energie?

De heer De Heer zegt dat dit nog niet duidelijk is maar misschien een voorwaarde kan worden bij de feitelijke uitvoering. Hoe de uitvoering wordt is nog niet bekend. De huidige aanvraag gaat over het afwijken van het bestemmingsplan, niet over het bouwdeel. Die vergunning komt nog. Ook is de exploitant van het zonnepanelenpark nog niet bekend. Het hangt er van af wie dit gaat worden en onder welke voorwaarden de uitvoering plaatsvindt. De heer De Heer zegt toe mevrouw Kwint en daarmee betrokkenen op de hoogte te houden van de voortgang in deze procedure en in de toekomstige procedure voor de omgevingsvergunning bouw.

Mevrouw Kwint geeft aan dat er sprake kan zijn van planschade.

De heer De Heer geeft aan dat dit aspect onderzocht is de afgelopen maanden. Er is een planschaderisicoanalyse uitgevoerd, omdat de gemeente wilde weten of dit in de toekomst kan gaan spelen. In de analyse is gekeken wat de huidige mogelijkheden van het bestemmingsplan zijn en wat de mogelijkheden zijn binnen de lopende aanvraag omgevingsvergunning. Het bureau dat dit uitgevoerd heeft geconcludeerd dat er naar verwachting een risico is van NIHIIL op planschade. Dit onder meer doordat er nu ook bouwwerken geen gebouw zijnde en gebruik van het perceel mogelijk is dat ruimer is dan het beoogde plan voor zonnepanelen. De heer De Heer zegt toe het rapport toe te sturen aan mevrouw Kwint.

Mevrouw Kwint sluit haar inbreng door de gemeente te vragen dat als het plan al verder gaat, goed met de belangen van betrokkenen rekening te houden.

De heer Engbers geeft aan dat de zienswijze duidelijk is toegelicht. Het gespreksverslag en het rapport van de planschaderisicoanalyse zullen toegestuurd worden. De komende dagen, weken zal bekeken worden hoe de gemeente omgaat met de zienswijzen. De verwachting is dat het college hier de komende weken een besluit over neemt. Het college zal de raad, via de commissie Ruimte en Groen, een voorstel doen hoe om te gaan met de zienswijzen. Mevrouw Kwint zal een afschrift van dit voorstel en een uitleg van de vervolprocedure tijdig ontvangen. Mogelijk behandelt de raad in mei of in juni een voorstel van het college hierover.

De heer Engbers bedankt alle aanwezigen voor hun inbreng en het prettige gesprek.

Gesprek over zienswijze zonnepanelenpark Leemdijk

Datum	3 april 2017
Tijd	15.00 uur
Locatie	Gemeentehuis in Beilen
Aanwezig	Mevrouw Eleveld en de heer Boerma (indieners zienswijze), de heren Van der Laan en De Heer (gemeente)
Afwezig	Nvt
Zaaknummer	554746

Opening

De heer Van der Laan opent het gesprek en legt uit dat de gemeente graag de ruimte wil geven aan de indieners van de zienswijze om de zienswijze mondeling toe te lichten. Er zal een verslag op hoofdlijnen van het gesprek gemaakt worden. Hij geeft het proces sinds 2015, het indienen van de aanvraag om het zonnepark, aan en waar het proces nu staat. Hij vraagt waar precies het pijnpunt in het proces voor de panelen zit.

De heer Boerma geeft aan dat dat alles bij elkaar is. Het is de grond van de gemeente, maar waarom moet hij er nu last van krijgen dat hier een zonnepanelenpark komt. Het is nu een mooi uitzicht, ok soms is er mais, maar het is landbouwgrond achter hun woning. Ze willen graag opties horen hoe de schittering niet meer belemmerend kan werken. Ze zijn net verhuisd naar deze plek, er is een boel heisa hierover met de gemeente geweest. Dat is nu netjes opgelost en dan komt dit nog en dat is heel vervelend. Hij vreest voor een zwart uitzicht op de stellage of door schittering van de panelen en geeft het volgende aan. Wij vrezen voor het mooie groene open landschap dat zal verdwijnen, waar wij destijds juist voor hebben gekozen. Er is inderdaad veel heisa met de gemeente geweest omtrent onze woning, omdat dit een monument betreft. Wanneer wij deze woning niet hadden gekocht, was de gemeente nu wellicht een monument armer geweest. Daar wordt niet aan gedacht. Wij verbazen ons erover dat wij als burgers niets mogen als de gemeente het er niet mee eens is, terwijl andersom gezien de gemeente wel kan doen wat zij wil, ongeacht of de burger het er mee eens is. Dat wij bekend zijn met het feit dat de grond oorspronkelijk bedoeld was voor industrie, houdt niet in dat wij blij moeten zijn dat er zonnepanelen komen in plaats van industrie. Op het moment van de aankoop van onze woning, konden wij wel inschatten dat er geen industrie zou komen, gezien er aan de andere kant van de Leemdijk al jaren weinig gebouwd wordt, en die kant eerst vol moet zijn, voordat er uitgeweken mag worden naar deze kant.

De heer van der Laan legt uit hoe de gemeente tot de keuze voor deze grond is gekomen, onder meer door een vraag van bedrijven of mensen waar een zonnepark gerealiseerd kan worden. Het is nog niet bekend wie de feitelijke uitvoering van het park gaat doen, dit zal pas na eventuele verlening van deze vergunning of na het eventuele aanvragen van subsidie bekend worden. Daarom heeft het college gezocht naar eigen locaties, onder andere hier, waar op termijn bedrijventerrein gedacht is. Hij vraagt wanneer het uitzicht voor hen

bedorven is. Zou het helpen om dit visueel te maken en te zien hoe het er straks dan uit komt te zien, en of het een oplossing zou kunnen zijn om een grondwal of groenwal om de panelen te zetten, zodat het zicht erop weg is?

De heer Boerma geeft aan dat het heel prettig is als de gemeente meedenkt. Als er geen schittering komt en het uitzicht mooi blijft, dan is dat al beter. Ook geeft hij aan dat door het visueel maken van het plan, er misschien een beter beeld geschetst kan worden, hoe het er uit zal gaan zien. Wel blijven zij van mening dat het op een afbeelding altijd veel verder weg lijkt dan het in werkelijkheid is. Ook kan iets in de praktijk alsnog anders uitpakken. Als er een zonnepanelenpark komt, zouden zij het inderdaad erg fijn vinden als in de voorwaarden een grondwal rondom het zonnepanelenpark meegenomen zal worden. Zij vinden het dan ook prettig dat de gemeente mee wil denken.

De heer De Heer geeft aan dat de hoek van de opstelling van de panelen en de keuze van materiaal van de panelen ook van belang is als het gaat om de vraag of er wel schittering richting betrokkenen komt. De verwachting is dat er ook in belang van de exploitant nauwelijks schittering zal zijn. We kunnen de uitvoering meenemen bij de bouwvergunning die nog aangevraagd en behandeld moet worden.

De heer Brouwer zegt dat een verwachting vrij weinig zegt. Als de panelen eenmaal geplaatst zijn, zullen deze waarschijnlijk niet vervangen of verwijderd worden, wanneer deze toch blijken te schitteren.

De heer Van der Laan geeft aan dat de beeldkwaliteit ook voor de gemeente, maar ook voor de omgeving van belang is, daar let de gemeente zeker wel op.

Mevrouw Eleveld geeft aan dat de gemeente wel panelen mag neerleggen, terwijl het voor hen lastig is geweest met het huis om iets te mogen. Ook is het bijzonder dat voor bebouwing eerst bedrijventerrein Leemdijk vol moet zijn, voordat uitbreiding van het terrein kan, en nu gaat de gemeente wel daar zonnepanelen neerleggen.

De heer De Heer geeft aan dat dat helaas zo kan overkomen, maar dat het niet mogelijk is om een park van deze omvang op de beschikbare kavels op welk industrieterrein dan ook, behalve VAM/MERA, neer te leggen. Er is niet voldoende ruimte voor. Dus moeten we al gauw uitwijken naar een locatie als deze.

Mevrouw Eleveld snapt dat de kavels die nog beschikbaar zijn aan de andere kant van de Leemdijk te klein zijn voor een zonnepark, maar vraagt waarom er dan ineens niet meer aan die regel voldaan hoeft te worden.

De heer Van der Laan stelt voor dat er gekeken wordt of een grondwal met gras die iets hoger wordt dan de opstelling van de zonnepanelen mogelijk is.

De heer Boerma vraagt waarom de gemeente niets hoeft te doen met archeologie, terwijl bedrijven eromheen hier wel rekening mee moet houden.

De heer De Heer legt uit hoe de archeologische aanduiding op het bestemmingsplan

Buitengebied is gekomen en dat dit los staat van dit project. Ook is ook bij grote delen van percelen in de buurt is geen archeologie opgenomen.

De heer Boerma vraagt in hoeverre er sprake is van lokale binding door de exploitant van het park als het gaat om onderhoud van groen, het betrekken van lokale aannemers etc? Hij vindt dit wel belangrijk.

De heer De Heer legt uit dat dit mogelijk meegenomen wordt bij de uiteindelijke keuze van exploitant, maar dat dit op dit moment nog niet bekend is. Vervolgens legt hij het vervolgtraject uit en dat men hierbij actief betrokken wordt.

De heer Van der Laan bedankt mevrouw Eleveld en de heer Boerma voor hun inbreng en het prettige gesprek.

Bijlage 3a Schittering

De vraag of er vanuit de achtertuin van perceel Rijksweg 77 overlast is van schittering, is als volgt onderzocht.

Schittering is de weerkaatsing van de directe instraling, in tegenstelling tot de diffuse instraling die van alle kanten komt, van het zonlicht. Schittering is daarmee richtingsafhankelijk. Het komt alleen voor als de stand van het spiegelen object, de zonnepanelen, de hoek tussen deze panelen en de observator en de hoek tussen de zon en de panelen exact verkeerd zijn. Omdat de baan van de zon dag- en seizoensgebonden is treedt schittering alleen op enkele bepaalde momenten van het jaar op, en dan alleen op de juiste tijdstippen.

Schittering vindt alleen plaats op spiegelen oppervlakten. In het geval van een zonne-installatie gaat dit hoofdzakelijk om het glas en in mindere mate om de omlijsting van het zonnepaneel en de bevestiging/onderconstructie van de zonnepanelen. Op het glas is een anti-reflectie coating aangebracht, met als doel de opbrengst van het paneel te vergroten, die echter ook de schittering vermindert maar niet volledig wegneemt.

Stap 1.

Er is een maatvast 3D-model gemaakt waarin het zonnepanelenveld is berekend. De ingetekende panelen staan oost-westgericht onder een hoek van 10°. Dit is de minimale hoek waaronder de panelen gepositioneerd kunnen worden in verband met afwatering en de meest ongunste hoek voor potentiële schitteringsoverlast vanuit de tuin.

Stap 2.

In het model is een waarnemingspositie bepaald. Aangegeven als A. in afbeelding 1. Dit betreft een positie in de achtertuin van het perceel. De ooghoogte ten opzichte van het grondvlak onder het zonnepanelenveld is bepaald op 3,40 meter hoogte. Deze hoogte bestaat uit een ooghoogte voor een volwassen van 1,65 meter, plus het hoogteverschil van de achtertuin ten opzichte van het weiland waar het veld komt van 1,75 meter. De tuin is namelijk hoger gelegen. Deze hoogtes zijn bepaald aan de hand van de gegevens van het Actuele Hoogtebestand Nederland.

Stap 3.

Vanuit de waarnemingspositie worden de vier buitenste zichtlijnen op het park vanaf het waarnemingspunt ingetekend. Vervolgens worden de reflectielijnen bepaald. Zie afbeelding 1.

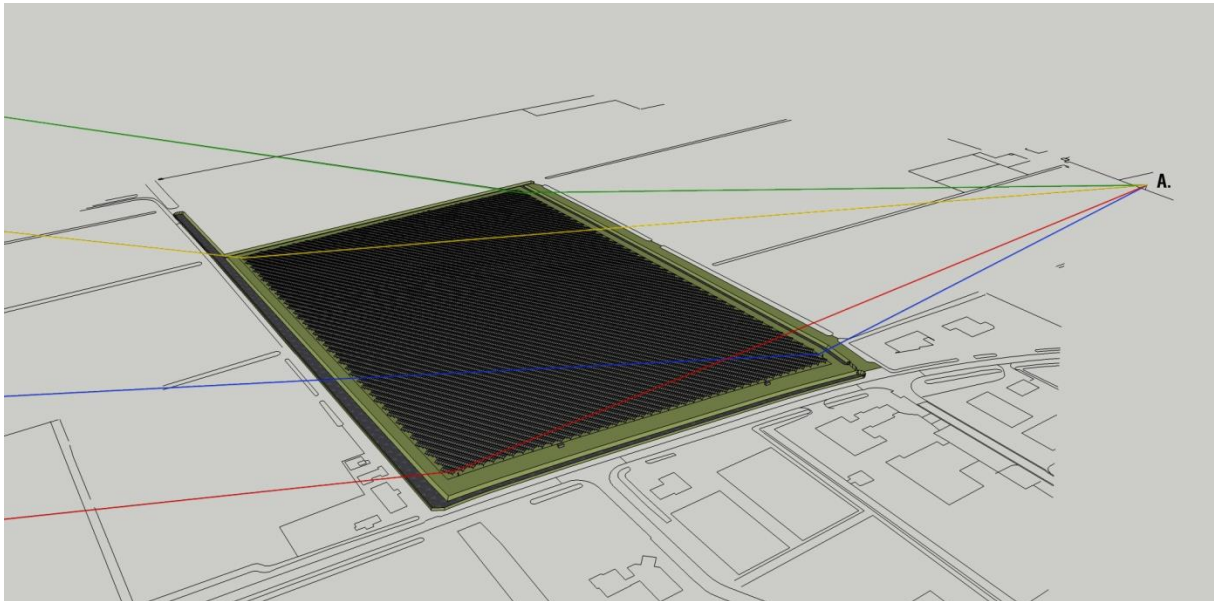
Stap 4.

Deze zichtlijnen c.q. zichthoeken worden overgenomen naar een virtuele hemelkoepel. Zie afbeelding 2.

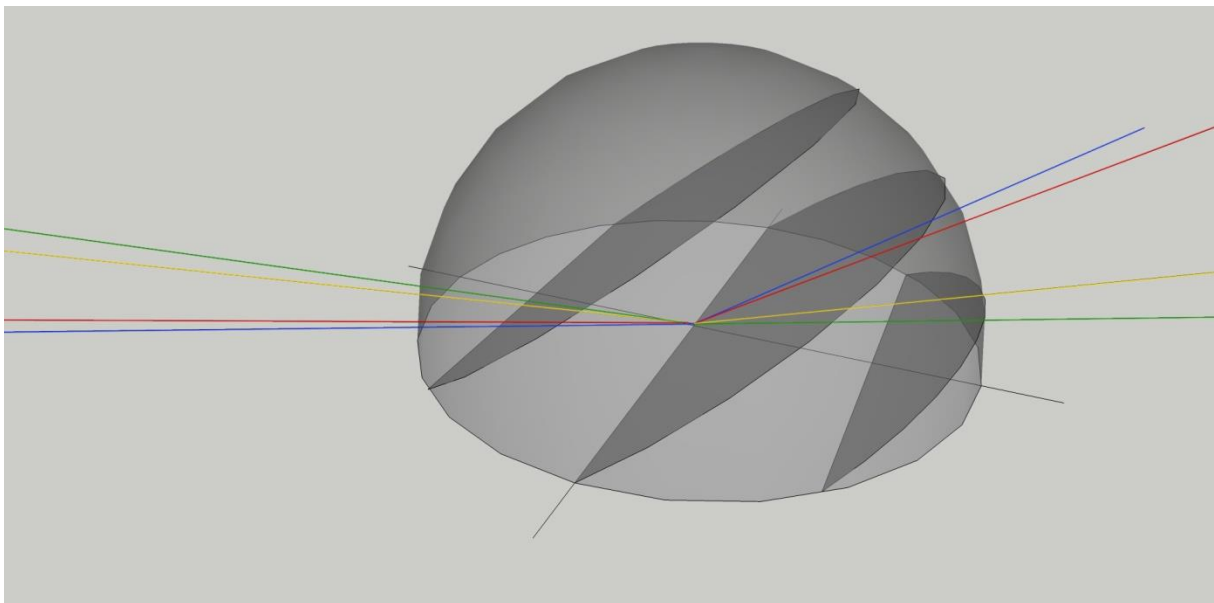
Stap 5.

Op de hemelkoepel is te zien welk deel van de lucht, rechtstreeks gereflecteerd in de zonnepanelen, te zien is vanuit het waarnemingspunt. Op afbeelding 3 is te zien dat er geen zonnestanden voorkomen in dit deel van de hemelkoepel. Geconcludeerd kan worden dat er

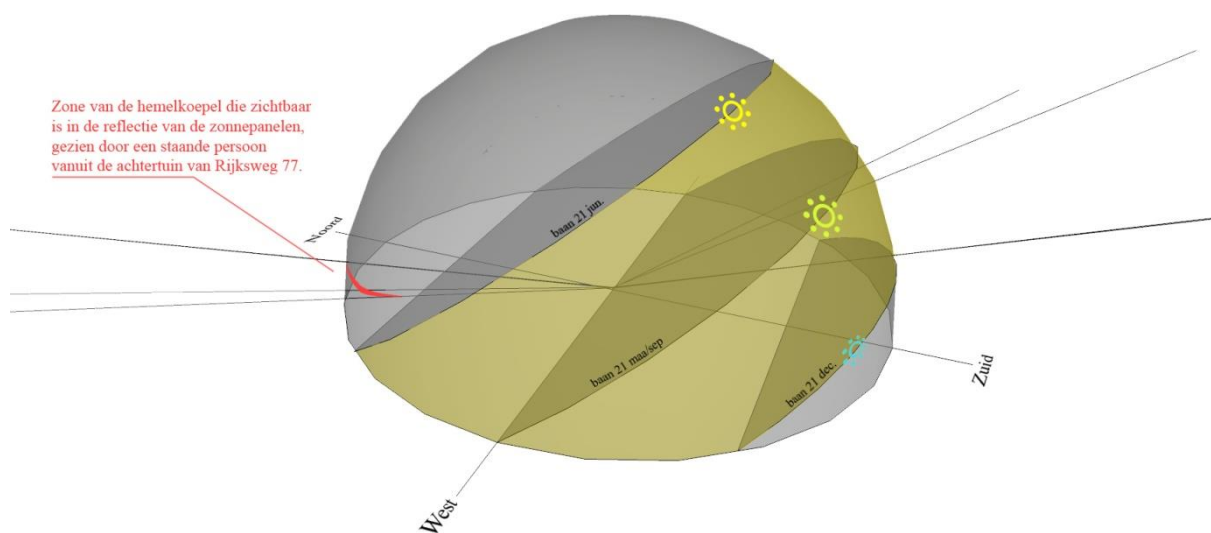
geen rechtstreekse reflectie van de zon richting het waarnemingspunt mogelijk is bij deze opstelling van zonnepanelen.

Afbeelding 1: het 3D-model van het zonnepanelenveld en met daarin waarnemingspunt A en de buitenste zicht- en reflectielijnen.

Afbeelding 2: De zicht- en reflectielijnen worden overgenomen in een virtuele hemelkoepel, waarin ook de zonnestanden van 21 december, 21 maart/21 september en 21 juni zijn opgenomen.

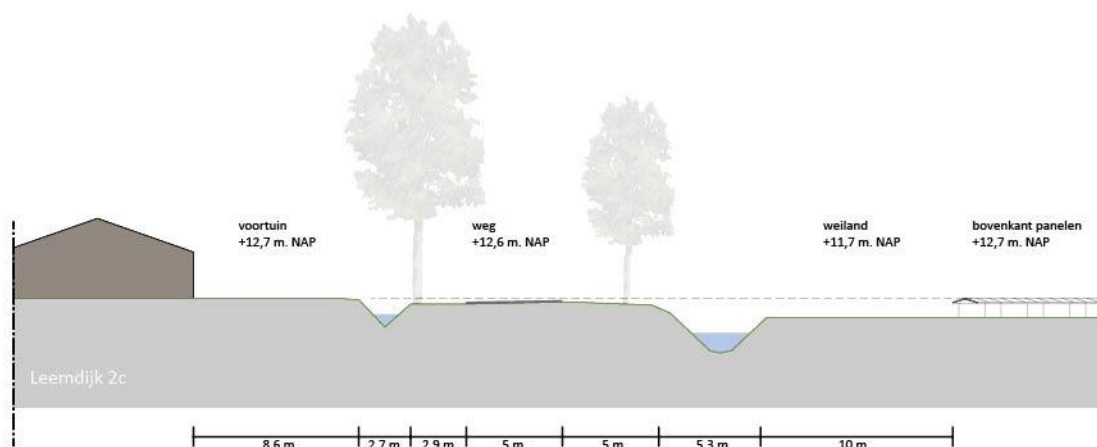
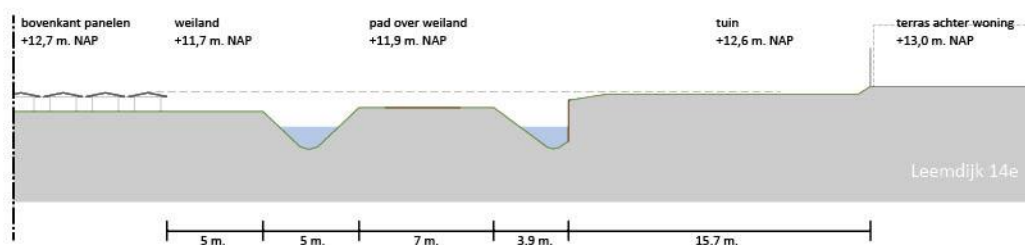
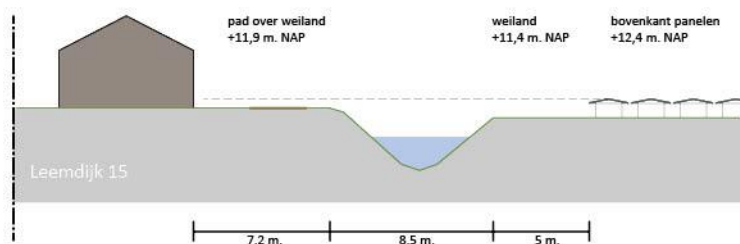

Afbeelding 3: Conclusies

Bijlage 3b Zichtbaarheid zonnepanelenveld

1. Huidige situatie

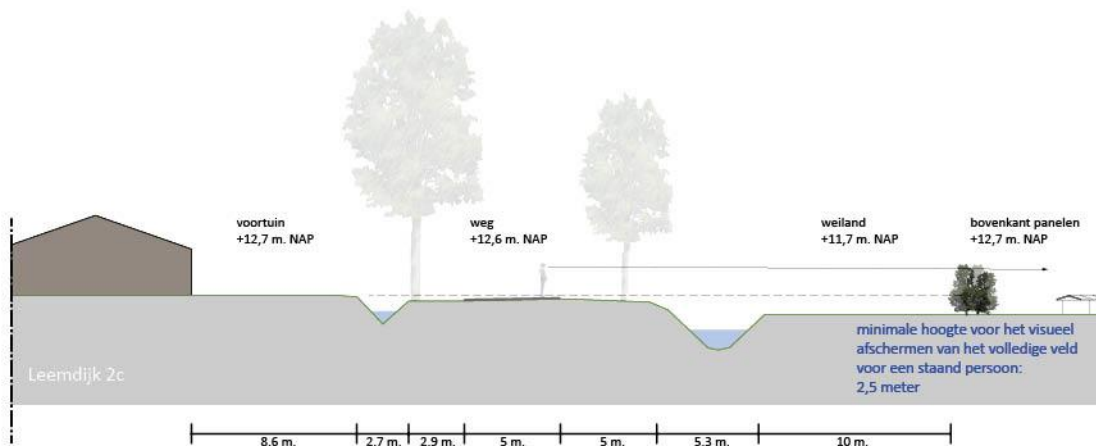
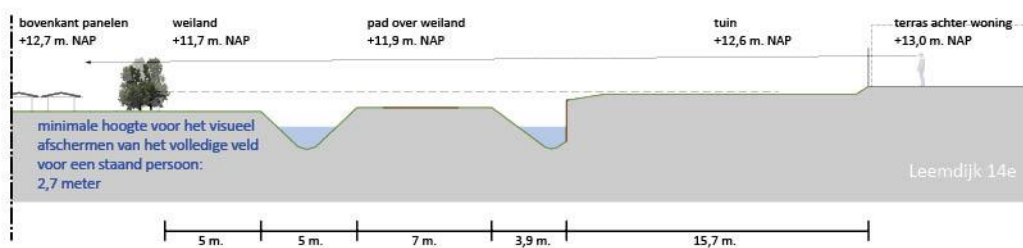
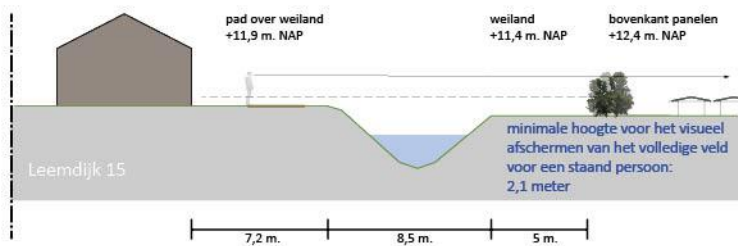
De gronden waar het zonnepanelenveld is voorzien, is lager gelegen dan de omliggende gronden en (woon)percelen. De panelen krijgen een maximale hoogte van 1.00 m. Vanuit de omgeving gezien belemmert het panelenveld het vrije uitzicht niet. Zie onderstaande doorsnede. Dit betreft de huidige situatie waarin de panelen zijn ingetekend.

2. Inpassing door een houtwal

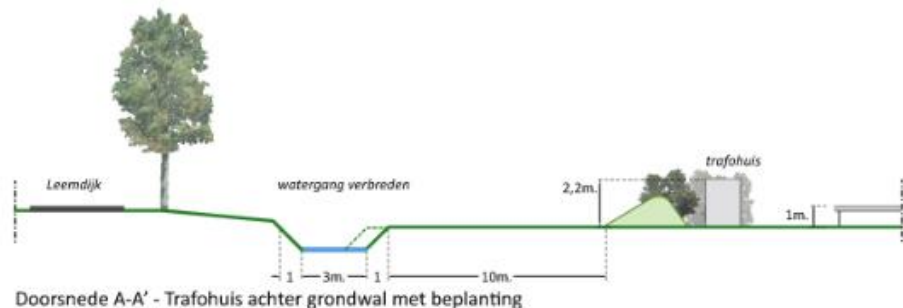
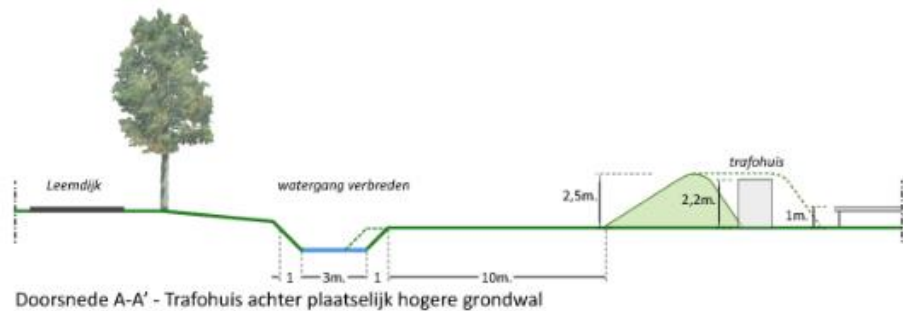
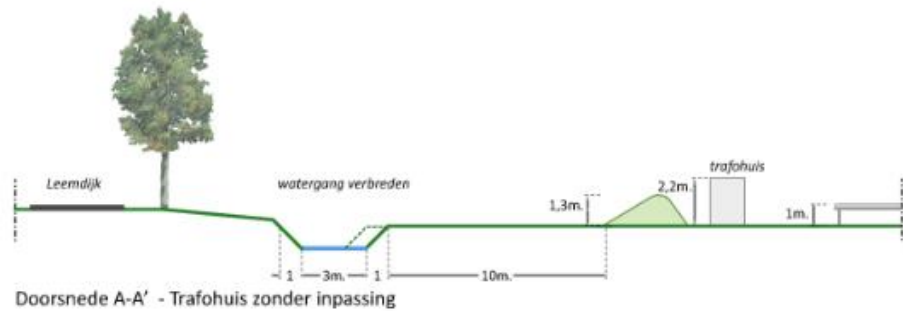
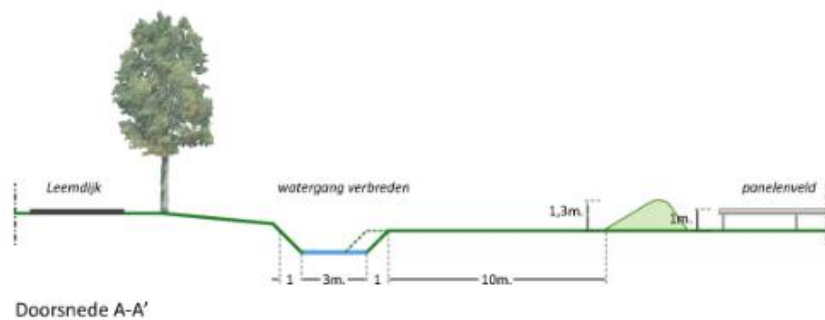
Het vrije zicht over de panelen is uitgaande van de huidige situatie handhaafbaar. Echter, de panelen zijn wel zichtbaar. Een mogelijke oplossing is het realiseren van een houtwal waardoor het panelenveld aan het zicht onttrokken wordt. Echter, om het gehele panelenveld visueel 'in te pakken' is - ten gevolge van de lager gelegen gronden - een visuele afscherming nodig van ten minste 2.7 meter hoogte rondom het panelenveld.

Dit is onwenselijk. Het vrije uitzicht wordt tenietgedaan. Daarnaast zijn dergelijke structuren niet passend in het kenmerkende open landschap. Dit is weergegeven in onderstaande doorsnede.

3. Inpassing door een grondwal

De oplossing kan worden gezocht in een grondwal die enerzijds het vrije uitzicht en het open landschap respecteert, anderzijds het meest voorname zicht op het panelenveld wegneemt. Door een asymmetrisch profiel van de grondwal, met het flauwe talud aan de zichtzijde, vormt de grondwal zelf geen storend element in het landschap. Tevens kan deze dicht op het panelenveld worden gerealiseerd, waardoor de grondwal het zicht op het panelenveld maximaal wegneemt. Met name van grotere afstand, bijvoorbeeld vanaf het perceel aan de Rijksweg 77, is het panelenveld niet tot nauwelijks zichtbaar. Dit is weergegeven in onderstaande doorsnede.

Bijlage 4 Impressies huidige en nieuwe situatie

In deze bijlage zijn opgenomen sfeerimpressies van de huidige situatie zonder zonnepanelenpark en de nieuwe situatie met panelen. Er is voor 2 situaties en vanaf 2 posities een impressie gemaakt: ten eerste de zuidoost kan van het veld, gezien vanaf de Leemdijk richting het noorden (ter hoogte van Leemdijk 14E). Hierbij is inzichtelijk gemaakt de huidige situatie en de situatie met panelen en nieuwe sloot ter hoogte van het hekwerk bij de toegangsweg.

Ook is een impressie gemaakt ter plaatse van de zuidwest kant van het veld vanaf de Leemdijk richting het noorden (ter hoogte van Leemdijk 15). Hierbij is inzichtelijk gemaakt a. de huidige situatie en b. de situatie met panelen en c. de panelen na plaatsing van een grondwal. Tenslotte is ook een impressie gemaakt vanaf Rijksweg 77, de huidige situatie, na plaatsing zonnepanelen en na plaatsing zonnepanelen en een grondwal.

Overigens zijn sommige impressies niet meer helemaal kloppend wegens de wijzigingen van de grondwal door de hogere transformatorgebouwen. De plaatjes geven echter wel een impressie van de sfeer. Het aanpassen van de plaatjes was op korte termijn niet meer mogelijk en daarnaast zijn de bestaande impressies te kostbaar om helemaal weg te laten dan wel aan te laten passen.

Foto 1: huidige situatie naast Leemdijk 14^E

Foto 2: situatie met zonnepanelen en nieuwe sloot naast Leemdijk 14^E

Foto 3: huidige situatie naast Leemdijk 15

Foto 4: situatie met zonnepanelen naast Leemdijk 15

Foto 5: situatie met zonnepanelen en grondwal naast Leemdijk 15

Foto 6: huidige situatie vanaf Rijksweg 77

Foto 7: situatie met zonnepanelen vanaf Rijksweg 77

Foto 8: situatie met zonnepanelen en grondwal vanaf Rijksweg 77

Smilde 19 juni 2017.

Geachte commissieleden van ruimte en groen Gemeente Midden Drenthe.

Het is ons allen niet mogelijk om bij de vergadering aanwezig te zijn om in te spreken.
Gezien de uitnodiging vrijdagmiddag j.l om 16.00 uur pas binnen kwam.

Aller eerst willen we u aangeven dat ons standpunt een zonnepanelenpark aan de Leemdijk op de aangegeven locatie niet is gewijzigd als aangegeven in de zienswijze van 2015. De aanleg van het park komt te dicht op de bewoning.

Wij zijn op verzoek van de gemeente 21 april 2016 aanwezig geweest op een info avond. Op die avond had de gemeente nog grootse plannen bij de Vam en Dambroeken. Ook is die avond aan de orde geweest dat men eerst de daken van bedrijven en boerderijen zou voorzien van panelen voordat er goede agrarische grond gebuikt zou worden. En wat erg belangrijk was het open landschappelijk karakter wat het moest hebben.

Zo het nu lijkt is dat een grote luchtbel geweest.

De vam en dambroeken is geen grond van de gemeente en er is met geen enkel bedrijf in de gemeente contact geweest om panelen te plaatsen, dit is ons duidelijk gemaakt in het gesprek 30 maart j.l.

In maart 2017 heeft Dhr. de Heer onze advocaat en ons als bewoners een uitnodiging gestuurd om naar Beilen te komen. Wij hebben dat als zonde van de tijd en geld ervaren. Zijn eerste vraag was staan jullie er al positiever in nu 2 jaar later, het antwoord was duidelijk NEE. En verder had hij niks te melden alleen herhaling van onderwerpen 2015/2016. Niks was mogelijk en we moesten niet zo moeilijk doen over schittering van de panelen, geluidsoverlast van de huisjes, waarde vermindering van onze huizen, ook hoefden we ons geen zorgen te maken over onze gezondheid. Op de vraag of er is gekeken om grondruil te doen zodat de panelen buiten de bewoning komt was de reactie daar gaan we geen energie in steken vanuit de gemeente. Ook de vraag of er iets van groen om het park kon kregen we beantwoord met, NEE DAT TAST HET OPEN LANDSCHAP AAN. Om een lang verhaal kort te maken er was niks mogelijk.

Zo we nu lezen is de aantasting van het open landschap met het plaatsen van de drie grote transformator huizen van 2.20 m hoog en 2 bij 4m geen aantasting

Dit heeft ons allen doen besluiten niet weer op een uitnodiging van Dhr. de Heer in te gaan afgelopen maand.

Onze advocaat heeft een brief gezonden naar B&W Gemeente Midden Drenthe en naar Dhr.de Heer.

Dat we graag bereid zijn een gesprek aan te gaan met burgemeester Baas en de wethouder die dit onderwerp in zijn portefeuille heeft.

Deze uitnodiging zien we dan ook nog steeds graag tegemoet.

Vanavond komt de zaak weer aan de orde.:

In het hele plan staat niks beschreven over de schittering van de panelen (Lumen).

Er staat ook niks in het plan over geluidoverlast van de transformator huisjes, wat is de maximale norm.

Wat ons verder zorgen baart is de mogelijk aanzuigende kans op criminaliteit in ons woon gebied.

En van een open landschappelijk karakter is geheel geen sprake meer.

Wel hebben we met z'n allen kunnen lezen dat het een prestige kwestie is geworden om in deze raadsperiode het plan ten koste van alles erdoor te drukken.

Vriendelijke groet,
bewoners Leemdijk.

Bijlage 6

Verslag overleg over zonnepanelenpark Leemdijk te Smilde van 27 juni 2017

Aanwezig: Mevrouw Tuin, de heren Van de Heuvel, Bosman (omwonenden), Lohuis (wethouder), Bent (wethouder), Koster en De Heer (gemeente).

Afwezig met kennisgeving: de heer Schreuder

De heer Bent heet iedereen welkom en geeft de aanleiding van het beoogde zonnepark weer. Het terrein waar de panelen komen is ooit bedoeld als uitbreidingsruimte voor industrieterrein. Omdat er vooralsnog geen gebruik is gemaakt van deze grond heeft de gemeente gekeken of een ander gebruik van deze gronden ook mogelijk is. Het beleid grondgebonden zonnepanelen geeft ruimte voor realiseren zonnepanelen op of nabij industrieterreinen. Ook voor Leemdijk is gekeken naar mogelijkheden en gevonden op dit terrein. Hij is er zicht bewust van dat het uitzicht anders wordt. Toch is er ook een keuze om de verduurzaming van de gemeente vorm te geven. Op de informatieavond over het beleid is door omwonenden gezegd dat het niet wenselijk is dat er op dit terrein panelen komen. Daarop heeft het college gezegd dat ze de belangen zo goed mogelijk afwegen en als het plan doorgaat ze het landschappelijk goed wil inpassen. De panelen zijn 1 meter hoog dus het zicht vanaf de weg is laag en het open zicht is nog steeds aanwezig. In tweede instantie vanwege de inspraakreacties en gesprekken heeft het college een grondwal van 1.30 meter om het hele terrein heen toegevoegd, zodat het zicht op de panelen en de transformatorhuizen grotendeels weggenomen is. Vervolgens moesten de transformatorgebouwen verhoogd worden. Hierover is met de provincie overlegd en hebben we het plan opnieuw aangepast. Met het nieuwe plan gaan we opnieuw naar de raad. We gaan op de hoeken een hogere grondwal maken om het zicht op de transformatorgebouwen weg te nemen. De provincie wil niet dat we om het hele terrein een hogere grondwal neerleggen, zoals omwonenden gevraagd hebben, dat neemt het open zicht te veel weg.

De heer Lohuis vult daarop aan dat we zoveel mogelijk de problemen hebben willen wegnemen. We vinden dat er nu een redelijke oplossing ligt waarbij we met iedereen rekening hebben willen houden.

Mevrouw Tuin vraagt hoe het dan zit met de waardevermindering van de woning. Ze vindt dat er geen rekening met ons is gehouden.

De heer Bosman geeft hetzelfde aan en ook dat er stralingsproblemen komen.

De heer Van de Heuvel zegt dat het belangrijkste voor de gemeente is dat de vergunning er door komt. De plannen zijn niet toegelicht, de omwonenden zijn vanaf het begin nooit bijgepraat. Er zou ook naar de mogelijkheden voor de VAM-berg en terrein gekeken worden, maar omdat dat geen gemeentelijke grond is kan daar niets. We kunnen van het plan ook geen energie halen, alles gaat naar Enexis. De gemeente heeft ons misleid.

De heer Lohuis zegt dat misleiden niet gewenst is en niet de bedoeling is.

Mevrouw Tuin zegt dat ze nog geen brief heeft gehad en niet is geïnformeerd.

De heer Bosman zegt dat hij in het ziekenhuis lag toen de gemeente is langs geweest en dat mevrouw Van Hoek geen brief gestuurd heeft destijds. Hij heeft naar de planschade gevraagd maar daar doet de gemeente niets mee. Waarom zijn alleen deze vier omwonenden geïnformeerd, omdat de gemeente geen gezeur wil? We hebben gevraagd of uitruil van gronden een optie is, maar daar is niet over gedacht en het is nog niet uitgezocht. Het gesprek met de advocaat en gemeente heeft niets opgeleverd, behalve een dikke rekening.

De heer Bent geeft aan dat hij het jammer vindt dat de manier van communiceren van de gemeente zo beleefd is. De gemeente heeft altijd duidelijk willen zijn. Het college heeft door de zienswijze van omwonenden afgewogen of met de aanvraag uit 2015 verder gegaan wordt, dit is niet gedaan, er is eerst beleid gemaakt. Spijtig dat het signaal er is dat men niet goed geïnformeerd is of dat dat beeld ontstaan is. Dit is de eerste in procedure, maar zeker niet de laatste er komen er vast meer.

De heer Van de Heuvel zegt dat in het beleid de eerste foto's weinig foto's waren met woningen er op korte afstand omheen. In gesprek tijdens de informatieavond gaf een kippenboer ook aan we moeten de vruchtbare akkerbouwgronden niet gebruiken, panelen moeten vooral op het dak.

De heer Lohuis geeft aan dat de LTO afdeling Midden-Drenthe juist zegt: laat die beslissing aan de boeren.

Mevrouw Tuin geeft aan dat er binnen de bebouwde kom geen zonnepanelen moeten komen, dat doe je toch niet. Wij liggen in de bebouwde kom. Er zijn landerijen genoeg, waarom niet elders, bijvoorbeeld naast het dierenasiel.

De heer Lohuis zegt dat de bedrijven op Leemdijk enthousiast zijn over de panelen op Leemdijk, ook dit perceel. We willen zo goed mogelijk me de gelden van de gemeenschap omgaan, ook willen we gronden hergebruiken en duurzaamheid nastreven. We hebben geprobeerd te luisteren, onder andere door een grondwal om het terrein heen aan te leggen. Die zat in het eerste plan er niet en is erbij gekomen door de inspraak van omwonenden. We willen de mensen het zicht op de panelen onttrekken. Wij willen de panelen wel op deze plek, maar dat wilt u niet.

Bosman geeft aan dat zijn huis te koop is, dan ben je van me. Er stond een stukje over een gesprek met de heer Bent in de krant. U zou hebben gezegd, nog 1 hobbel te gaan, dan is de vergunning rond. Dat klinkt heel vervelend.

De heer Bent geeft aan dat hij dat niet gezegd heeft, het is lastig want wat de krant schrijft is niet te sturen. We zijn juist twee jaar terug al in gesprek gegaan. Het gaat om het algemeen belang versus het individueel belang. Als het toch moet doorgaan, hoe kunnen we het dan nog aanpassen in verband met omwonenden. Nu hebben we gedacht een verhoogde wal op de hoeken te maken om het directe zicht op de trafo's en panelen weg te nemen. Ook hoe vaak je het gras op de wal maait bepaalt de hoogte en het zicht. Wat betreft de grondruil,

het is een park dat we voor 20 jaar vergunnen, dan is het weg en is er niets meer te zien. Over 20 jaar of eerder willen we het voor bedrijventerrein gaan gebruiken.

De heer Lohuis zegt dat we ruimte beschikbaar willen houden voor bedrijventerreinen in spé.

De heer Van de Heuvel zegt dat we de gemeente dat al 18 jaar wil, maar er is nog steeds niet benut.

De heer Lohuis biedt excuses aan voor de miscommunicatie als dat het geval was. Het gaat wat ons betreft door op deze locatie.

De heer Bosman zegt dat ook al was er goed gecommuniceerd hij het park nog steeds niet gewenst vindt.

De heer Van de Heuvel zegt dat de menskant ontbreekt, als er fatsoenlijk gecommuniceerd was, had dat al gescheeld.

De heer Bent biedt nogmaals excuses aan, we kunnen het echter niet terugdraaien en betreuren de manier van communicatie door de gemeente. We gaan wel verder met verduurzaming, maar we snappen dat het uw persoonlijke woonbeleving betreft.

De heer Bosman wil niet dat het park in dit gebied komt, het is bebouwde kom.

Mevrouw Tuin wil het liever achter de bestaande grondwal aan de andere kant van Leemdijk, waar het zicht ontnomen wordt. Dan had het park er nu al gelegen wat haar betreft.

De heer Bent zegt dat de gemeenteraad wel ruimte biedt in het beleid voor dit soort gebieden, en we beseffen dat het impact heeft op de direct omwonenden.

De heer Bosman vraagt wanneer hij antwoord krijgt op zijn vraag over de schittering. Het eerste antwoord was dat het ver genoeg weg was vanaf de Rijksweg, dus dat men er geen last van heeft, maar we wonen niet aan de Rijksweg.

Mevrouw Tuin zegt dat er al geen schittering van de dakpannen mag komen in verband met luchtverkeer naar Eelde, maar er mogen wel panelen komen die schittering veroorzaken.

De heer Bosman geeft aan dat hij ook nog geen antwoord op de vragen over geluid gekregen heeft.

De heer Bent zegt dat door schittering verlies van de opbrengst van de panelen komt. De ontwikkelingen gaan steeds verder en de nieuwe generatie panelen schitteren ook steeds minder. Wel willen we rekening houden met de omwonenden en de exploitatie heeft er ook belang bij om zomin mogelijk schittering te veroorzaken. Wat betreft het geluid, de drie transformatorgebouwen zijn nodig voor het omzetten van de energie. 's Nacht gebeurt dit niet, dus geen geluid, maar wel overdag. De trafo's worden op minstens 30 meter van de woningen geplaatst. Alleen al daarom is het zeer zacht geluid. Er komt ook nog een grondwal

omheen van 2,50 meter en begroeiing daarop, dus er zal geen geluid te horen zijn. Het mag geen hinder geven voor omwonenden dit wordt ook zo in de vergunning opgenomen.

De heer Koster zegt dat het alleen overdag speelt, er is dan ook achtergrondgeluid, zoals vogels, verkeer dus dan valt dit geluid al gauw weg. 's Nachts is er geen geluid te horen.

De heer Bosman vraagt of het geluid om vijf uur 's middags stopt?

De heer Bent zegt dat dat niet het geval is, alleen als de zon er niet is, dan stopt het .

Mevrouw Tuin zegt dat er bij haar in het gebouw ook een staat en het geluid daar goed te horen is.

De heer Lohuis zegt dat hier de trafo's in een betonnen kast staan, achter een grondwal en op 30 meter, dus dat is anders.

De heer Bosman zegt dat zijn terrein 1 meter hoger ligt dan het perceel voor de zonnepanelen. Hij heeft er dus direct zicht op.

De heer Bent vindt het prettig dat we nu zo met elkaar over het plan spreken, het was destijds niet de opzet om op een bepaalde manier te communiceren. In de toekomst, als het in exploitatie gaat, hechten we veel waarde aan de communicatie.

De heer Bosman zegt dat hij moeite heeft met de plek van de toegang naar het perceel. Hij wil de transformatorgebouwen en het hek van de toegangsweg en de entree liever meer in het midden van het perceel aan de kant van de weg Leemdijk tegenover nummer 2c hebben, in plaats van recht voor zijn ramen van de zijkant van zijn woning.

De heer Bent zegt toe te onderzoeken of dit mogelijk is. We zullen de gemeenteraad vragen ruimte te geven voor een andere plek voor de trafo's als het kan. Het moet wel zo zijn dat het qua bouwvergunning past.

De heer De Heer geeft aan dat de omgevingsvergunning voor het onderdeel bouw onlangs is aangevraagd en informeert de omwonenden hierover zoals beloofd tijdens het gesprek op 30 maart 2017.

De heer Van de Heuvel zegt dat dit al bekend was via een ander kanaal, maar toch bedankt.

De heer Bosman wil dat de gemeente voor de planschadekosten opdraait omdat de gemeente daar verantwoordelijk voor is.

De heer Bent zegt dat degene die het park in exploitatie neemt hiervoor opdraait. De gemeente neemt het verzoek om planschade in procedure en het verzoek wordt door een onafhankelijke derde beoordeeld, ongeacht wie het exploiteert.

De heer Bosman zegt dat hij geen vertrouwen in de ambtenaren heeft, het verslag van mevrouw Van Hoek van destijds is ook pas op zijn verzoek aangepast omdat het niet klopte. In de commissie Ruimte en Groen is ook al zand in de ogen gestrooid.

Mevrouw Tuin vindt dat het park ook ten koste van de gezondheid van mensen gaat, waarom komt het park niet op het VAM terrein?

De heer Lohuis geeft aan dat het wel lastig is, want er moeten ook duurzame projecten komen.

De heer Bosman zegt dat er geen vergelijkbare gevallen bekend zijn waar andere woningen dichtbij liggen, hier is wel om gevraagd.

De heer Van de Heuvel trekt de conclusie dat de panelen er komen, hoe we het ook draaien of keren.

Mevrouw Tuin vindt dat andere plekken beter zijn, zoals het VAM terrein, waarom toch hier.

De heer Lohuis geeft aan dat ook daar problemen zijn, niet alleen bij de Leemdijk.

De heer Bent sluit het overleg af en zegt dat we in de toekomst goed willen communiceren. Hij bedankt een ieder voor zijn of haar inbreng.